

CAPÍTULOS GRATUITOS

El Ginsberg Essencial

Allen Ginsberg

Traducció per Pepa Úbeda

Pròleg

Allen Ginsberg, un dels poetes més influents del segle XX, era una cara tan habitual en els periòdics, les revistes i la televisió que va ser internacionalment cèlebre per a milions de persones que mai no havien llegit la seva poesia. Va dedicar gran part de la seva vida a la defensa dels drets humans, la llibertat d'expressió, l'alliberament gai i altres causes; va ser un dels primers i més fervents opositors a la guerra del Vietnam. Va ser professor, budista, assagista, lletrista i fotògraf. Com a membre nuclear de la Generació Beat, va ocupar amb facilitat una posició de lideratge entre els manifestants contraris a la guerra, els estudiants universitaris, els *hippies* del *Flower Power* i els polítics radicals. «Se m'ocorre que jo soc Amèrica», va escriure mig humorísticament en un dels seus poemes primerencs, però acabà essent molt més que això. El poeta i editor J. D. McClutchy va resumir la influència de Ginsberg en una senzilla declaració publicada al *New York Times* després de la seva mort el 1997: «La seva obra és, al capdavant, una història de la psique de la nostra era, amb tots els seus impulsos contradictoris».

Si es dona per fet l'home en què es va convertir, resulta difícil de creure que hi hagués hagut una època en què la gent temés pel seu benestar psicològic—fins i tot per la seva supervivència. Louis Ginsberg, el pare d'Allen, estava preocupat perquè pogués seguir la senda de la seva mare, Naomi Ginsberg, una professora brillant però amb problemes greus que va passar la major part de la seva vida adulta reclosa en institucions per a trastorns mentals. William Carlos Williams, el primer mentor i mecenes d'Allen, va expressar la seva preocupació quan, en el seu pròleg per a *Howl and Other Poems*, va escriure: «(...) mai no vaig creure que arribaria a fer-se gran ni que escriuria un llibre de poemes. La seva habilitat per a sobreviure, viatjar i continuar escrivint em deixa bocabadat. El fet que hagi continuat desenvolupant el seu art no em sorprèn pas menys».

Com es va desenvolupar la vida d'Allen Ginsberg a partir de les dificultats dels seus dies de jove fins al punt d'arribar a ser honorat per la seva capacitat intel·lectual i artística? Aquest llibre, a banda de reunir un assortiment de la poesia, la prosa, la música i les fotografies més memorables de Ginsberg, intenta donar resposta a aquesta qüestió. Ginsberg va descriure la seva obra com «una gràfica de la meva ment»; va passar tota la seva vida esforçant-se per a expandir-ne la consciència emprant de tot, des de les drogues fins a la meditació per tal de proveir-se de diferents al·licients per a aquesta expansió. Creia que els seus escrits, la seva música i la seva fotografia podrien ser «útils» (tal com li agradava expressar) als lectors, tant si

aquesta utilitat provenia de l'art en el sentit més estricte com si servia per detallar-ne moments precisos de la història o com a mitjà per assegurar als altres que no estaven sols i que els seus pensaments i els seus anhels formaven part d'una consciència universal més gran que no pas qualsevol d'individual.

Aquí, en un únic volum, trobareu una mostra de l'abast i la topografia dels paisatges mentals de Ginsberg. Hi ha els versos llargs i rítmics descoberts en Whitman, una de les més significatives influències en Ginsberg; la veu profètica de William Blake, a qui Ginsberg havia sentit en una sèrie de «visions» auditives a Harlem el 1948; la «prosòdia *bop*» de Jack Kerouac, novel·lista i poeta, amic de Ginsberg de per vida. Hi ha notacions de somnis, diaris de viatge, fragments autobiogràfics, lletres afectuoses als amics, detalls de les seves expulsions de Cuba i Txecoslovàquia el 1965, fotografies de la gent més important de la seva vida—fins i tot el testimoni que va proporcionar al subcomitè del Senat dels EUA. Escriu amb gran profunditat sobre la creació d'«Udol» (1955) i «Kaddish» (1959), dues obres mestres, i parla de com les seves pràctiques meditatives conformaren i afegiren textura a la seva obra. Del poema en prosa «L'hora d'esmorzar del paleta» a la lletra rimada de «Rimes estrellades», un dels darrers poemes de Ginsberg, el lector s'introdueix per primera vegada en una de les ments més convincents del món literari americà.

«Kaddish», la commovedora elegia de Ginsberg per a la seva mare, va més enllà de proporcionar detalls de la difícil joventut de Ginsberg i del comportament de la seva família davant la malaltia mental de Naomi Ginsberg; el poema, com «Udol», ofereix un potent rerefons al llarg de la seva vida a l'empatia de Ginsberg pels ciutadans privats de drets, els pelegrins assetjats, les ànimes que vagabundegen per un espai inexplorat—els «beats». L'empatia de Ginsberg és evident en el «Retrat de Huncke», fragment d'una llarga entrada del seu diari del 1949, en el qual un ingenu i jove Allen Ginsberg sent pietat per un estafador de carrer sense sostre i el convida a viure a casa seva, aconseguint a canvi ser arrossegat per les seves maquinacions i, finalment, a un plet amb la justícia. La seva lletra a Diana Trilling el 1979, assagista i esposa d'un dels seus professors universitaris en qui més confiava, Lionel Trilling, és el relat d'un incident pel qual Ginsberg va ser expulsat de la Universitat de Columbia. També hi ha relats (en la seva lletra a John Clellon Holmes i en l'entrevista de la *Paris Review*) de les seves «visions» sobre Blake el 1948, que alarmaren tant la seva família i alguns dels seus amics que foren el motiu pel qual començaren a preguntar-se si no s'havia tornat boig. Aquestes «visions» encetaren en Ginsberg una recerca de quinze anys a fi de descobrir i expandir les inexplorades regions de la seva ment.

I tot això abans de complir 23 anys.

A pesar de totes les dificultats del final de la seva adolescència i durant la seva dècada dels vint anys, Ginsberg mai no abandonà una extremadament disciplinada pràctica poètica. La seva obra primerenca, molt depenent dels poetes que havia estudiat durant la secundària i a la universitat, evolucionà ràpidament després de conèixer Jack Kerouac, William S. Burroughs, Neal Cassady i altres—tots els quals actuaren com a mentors del seu desenvolupament intel·lectual i creatiu. «L'hora d'esmorzar del paleta» (1947) i «L'estremiment del vel» (1948), dos poemes forjats a partir d'entrades dels seus diaris, li agradaren a William Carlos Williams quan el vell poeta els hi va veure i, amb l'encoratjament de Williams, Ginsberg es va desfer de la pell de la seva joventut i va créixer a una velocitat sorprenent, sobretot a partir de la meitat de la dècada dels cinquanta, després de traslladar-se a la Costa Oest, conèixer Peter Orlovsky, involucrar-se en la que va ser coneguda com la *San Francisco Poetry Renaissance* i escriure clàssics com «Udol», «Un supermercat de Califòrnia», «Amèrica» i altres poemes inclosos a *Howl and Other Poems*, el seu primer recull poètic publicat. L'extensa lletra explicativa de Ginsberg a Richard Eberhart sobre la redacció d'«Udol» demostra, si és que encara quedava algun dubte no relacionat amb les ments envejoses, que l'obra de Ginsberg fou el resultat d'una convergència de coneixement adquirit i un procés continu d'autodescobriment, experiència i convicció creativa.

El fenomen de la Generació Beat, ajuntat amb l'atenció que Ginsberg obtingué des d'«Udol» i la seva reeixida defensa en un famós judici per obscenitat, canviaren la vida de Ginsberg. Va

gaudir d'un estatus de celebritat, la seva poesia va ser constantment sol·licitada i la premsa demanava la seva opinió sobre els temes més inimaginables. Ginsberg va fruit a la vista de tothom i feu servir l'entrevista i ocasionalment l'assaig per exposar un ampli espectre de temes, des de la literatura fins a la política. Ginsberg, que va créixer escoltant com els seus pares discutien de política, va anar alimentant un interès per qüestions polítiques i socials des dels seus anys adolescents, quan ell i el seu germà gran, Eugene, escrivien lletres als editors dels periòdics locals, incloent-hi el *New York Times*. La fama es va convertir en la tarima de Ginsberg i, des de la dècada dels seixanta en endavant, no es va avergonyir en absolut a l'hora d'expressar els seus punts de vista sobre la censura, les drogues psicodèliques, l'alliberament gai, la política internacional, el Vietnam i la supressió de les llibertats individuals. En poemes com «El sutra del vòrtex de Wichita» i «Oda plutònica» bullen els apassionats sentiments de Ginsberg sobre la guerra del Vietnam i la proliferació del poder nuclear, mentre que una més encalmada, però ferma i raonada, estratègia es pot trobar en el seu testimoni al subcomitè del Senat sobre l'LSD o la seva declaració sobre la censura. Els relats sobre les seves desventures a Cuba i Txecoslovàquia el 1965 també són aquí, en una entrada de diari inèdita fins ara i en la seva lletra a Nicanor Parra, excepcionals suplementes a «Kral Majales», poema de Ginsberg sobre la seva elecció com a Rei de Maig i la subseqüent expulsió de Txecoslovàquia.

Ginsberg creia que una de les claus d'una escriptura eficaç (i amb consciència d'un mateix) era «adonar-se del fet que hom se n'adona» i els seus escrits de viatge el troben, en general, en aquest estat de ment, tant en la lletra que va enviar a William S. Burroughs sobre el seu viatge a Sud-amèrica a la recerca de l'ayahuasca, la droga al·lucinògena, com quan ofereix a «Visitació de Gal·les», un dels seus més bells poemes, les seves observacions sobre els ets i els uts més insignificants de les meravelles naturals de la campanya gal·lesa. La seva monumental lletra, inèdita fins ara, a Jack Kerouac sobre el seu prolongat viatge a l'Índia presenta un fort contrast amb una entrada de diari escrita durant la mateixa estada del 1962-1963. Els viatges de Ginsberg el recompensaren amb una pregonia i madura visió del món que va afegir profunditat a tota la seva obra.

Jack Kerouac havia encoratjat Ginsberg perquè estudiés el budisme des de començaments de la dècada dels cinquanta, un estudi que Ginsberg, amb totes les seves altres preocupacions, sols va emprendre esporàdicament, però el seu tracte amb les religions orientals mentre va ser a l'Índia i l'Extrem Orient l'empenyeren més en aquella direcció. Salmodiava mantres com a part dels seus recitals poètics i va començar a practicar la meditació de forma rudimentària i amb poca disciplina. La seva trobada amb Chogyum Trungpa Rinpoche el 1971, un mestre polèmic però influent, l'ajudà a centrar-s'hi—i, en gran mesura, a centrar-se en allò que necessitava. A «El canvi», el seu llarg poema inspirat en les seves meditacions mentre contemplava com eren incinerats els cossos a les escales d'accés al riu en flames a l'Índia, Ginsberg havia escrit sobre la seva necessitat de tornar al cos i a la ment en lloc de buscar respostes en una altra part; el pensament degué asserenar-lo, però no era en tot això tan diferent de les idees expressades molt més senzillament a «Cançó», el seu poema del 1954, escrit poc després de la seva tornada d'una extensa visita a Mèxic.

Trungpa predicava una mena de meditació que requeria el seguiment dels pensaments d'un mateix mentre emergien per mitjà de la inhalació i l'exhalació de la respiració normal. Hom meditava assegut en una posició relaxada, amb la mirada fixa en un punt proper. Tal com Ginsberg il·lustra a «Respiracions de la ment», els pensaments es concebien i expandien tal com s'esdevenia quan experimentava amb drogues que també expandien la ment. Trungpa encoratjava els seus estudiants a tenir fe en el lloc al qual els pensaments els duguessin. En una ocasió, en què Ginsberg va insistir en el fet que no podia improvisar a l'hora de crear poesia a l'escenari, Trungpa se'n va mofar: «Per què depeneu d'un tros de paper? Que no confieu en la vostra ment?».

Aquesta fou una idea per la qual Kerouac havia estat advocant des del començament de la seva amistat amb Ginsberg. La pràctica de la composició espontània de Kerouac va atreure Ginsberg, que hi havia tingut èxit en uns quants poemes, el més notable dels quals fou «El sutra

del gira-sol», una joia pràcticament sense modificar des de l'esborrany original escrit a mà. «El primer pensament, el millor pensament», afirmà Ginsberg, encara que ho trobava difícil de posar en pràctica. L'impuls per revisar era massa gran. Era el pensament, insistia, el que ha de romandre pur i inalterat.

Allen Ginsberg mai no va publicar una autobiografia o unes memòries. Ell sentia que, amb el conjunt de la seva obra, n'hi havia prou. En va escriure molt (sobretot lletres i diaris) sense pensar que algun dia podrien ser publicats i cal dir en favor seu que mai no va impedir, després d'haver assolit fama internacional, que els seus diaris i lletres fossin publicats per als lectors en general. Va continuar registrant els seus pensaments més íntims fins a la mort.

Aquest llibre, doncs, és una mena de mosaic de la vida i els miracles de Ginsberg i del considerable corpus de la seva obra, tant de la publicada com de la inèdita, un tast per als lectors no familiaritzats amb la seva poesia, la seva prosa i la seva fotografia. El contingut d'aquí dintre representa tan sols una petita part de la producció publicada de Ginsberg. Un esperaria que, després de tastar les ofrenes d'aquest llibre, el lector curiós i arriscat s'endinsés més pregonament en els volums disponibles de l'obra de Ginsberg i que en fes una crida del descobriment—de l'home, del seu temps i d'una odissea personal que canvià la faç de la poesia i que va gosar dur endavant per tal que tothom s'apartés de la contenció de la mediocritat.

—MICHAEL SCHUMACHER

PRIMERA PART

Poemes

L'hora d'esmorzar del paleta

Aixequen dos paletes els murs d'un celler
en un nou bancal, desenterrada ja la brutícia,
darrere d'una vella casa de fusta
que té gablets marrons coberts d'heura
en un ombriu carrer de Denver.
És migdia i un d'ells se n'allunya.
El jove paleta subaltern seu uns minuts mandrosament
després de menjar-se un entrepà
i llençar la bossa de paper.
Porta gruixuts texans i està nu de cintura cap amunt;
té ros el cabell i porta posada al cap
una tacada però encara llampant gorra vermella.
Seu mandrosament al cim del mur
a cavall d'una escala que descansa
entre les seves cuixes estirades,
el cap cot, mirant de fit a fit amb indolència
la bossa de paper que jau a l'herba.
Fa lliscar sobre el pit la mà
i després es frega els artells a poc a poc
a cada banda del mentó
i es gronxa d'un costat a l'altre sobre el mur.
Un gatet camina cap a ell pel cim de la paret.
El pren, es treu la gorra i cobreix
el cos de la mixeta un instant.
Mentrestant, s'enfosqueix el cel com si anés a ploure
i el vent als cimals dels arbres del carrer
esclata gairebé amb violència.

L'estremiment del vel

Avui i des de la finestra
semblaven els arbres
vius organismes de la lluna.

Cada branca s'estirava cap amunt
cobert de fulles
el seu extrem nord, com una peluda

protuberància verda. Hi veia
els capcirons dels brots, barreja d'escarlata i rosa,
de les incipients fulles onejar

subtilment sota la llum del sol,
bufats per la brisa,
tots els braços dels arbres
s'encorbaven i estiraven cap avall

en l'instant en què el vent
els empenyia.

Paterson, agost del 1948

L'estrany amortallat

De nua pell és el meu sac arrugat
Quan el lasciú Apol·lo s'encorba sobre la meva esquena
Quan Jack Frost¹ se m'enganxa en aquests parracs
M'embolico les cames amb sacs de xarpellera

La meva carn és cendra i la meva cara neu
Amunt i avall camino per les vies del tren
Quan els carrers de la ciutat són negres i estan adormits
El terraplè de les vies és el meu llit

Xarrupo la sopa de velles llaunes d'estany
I els dolços prenc de petites mans
A Tiger Alley prop de la presó
Per la galleda de les escombraries fonedís em faig

En la nit més fosca on ningú res no hi veu
En la part més fonda de les entranyes de la fàbrica
Passo descalç d'amagat sobre la roca
Veniu i sentiu el cruixit de l'ancià

M'amago i espero com un nen despullat
Sota el pont el meu cor es torna boig
A una foguera li crido a la vora del riu
A un vell dipòsit de benzina li lliuro el cos

Somio que tinc el cabell flamejant
Els braços escaldats esgarrapant l'aire
El tors d'un rei de ferro
I a l'esquena una ala trencada

Qui sortirà a bagassejar fins ben entrada la nit
Per una carretera sense ulls sota una llum de lluna desnerida
Donzella o persona malforjada o arrogant atleta

Que amb mi sigui lasciva sota la mortalla

Qui a l'hora de la fosca amb mi vindrà a jaure

Panxa amb panxa i genoll amb genoll

Qui em mirarà als ulls de grans parpelles

Qui jaurà sota la meva cuixa enfosquida?

Nova York, 1949-1951

Notes

- ¹ Jack Frost és la personificació del gebre, el gel, la neu, l'aiguaneu i el gelat oratge fred. És una variant de l'«Old Man Winter», àmpliament aparegut en la literatura a partir del segle XIX.

L'automòbil verd

Si un automòbil verd jo tingués

a buscar aniria el meu vell company

a la seva casa de l'Oceà Occidental.

Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!

El clàxon tocaria a la seva porta viril,

a dintre la seva esposa i els seus tres

nens s'arreparien nus

pel terra de la sala d'estar.

Ell en sortiria corrents

cap al meu cotxe ple d'heroica cervesa

i saltaria cridant al volant

ja que és el més gran conductor.

Fariem un pelegrinatge a la muntanya més alta

de les nostres primerenques visions de Rocky Mountain

rient l'un en braços de l'altre

la joia sobrepassaria les més altes Rockies,

i després de la vella angoixa, borratxos d'anys nous,

faríem un salt cap al nevat horitzó

perforant el quadre de comandaments amb bop original

un bòlid per la muntanya

apallissaríem l'ennuolada autopista

on els àngels de l'ansietat

sortirien corrent entre els arbres

i li cridarien al motor.

Cremaríem tota la nit al pic dels pins de Banks¹

vists des de Denver en la foscor de l'estiu,

boscosa resplendor antinatural

que il·luminaria el cim de la muntanya:

la infantesa l'època juvenívola l'edat & l'eternitat

s'obririen com adorables arbres

durant les nits d'una altra primavera

i ens deixarien bocabadats d'Amor,

puix que plegats podem veure

la bellesa de les ànimes

amagades com els diamants

en el rellotge del món,

com bruixots xinesos podem

desconcertar els immortals

amb la nostra intel·lectualitat

amagada en la boira,

a l'automòbil verd

que he inventat

imaginat i visionat

per les carreteres del món

més real que no pas la locomotora

per una via del desert

més pur que no pas un Greyhound² i

més veloç que no pas un avió a reacció físic.

Denver! Denver! tornarem

rugint a través de la Ciutat & per la gespa de l'Edifici del Comtat

que captura la pura flama maragda

que surt a doll darrere del nostre auto.

Aquesta vegada coparem la ciutat!

he cobrat un gran xec en el banc del meu crani

per fundar una miraculosa facultat del cos

sobre la teulada de la terminal d'autobusos.

Però primer conduïrem fins a les estacions del centre,
la sala de billar la pensió de mala mort el cau de jazz la presó
la casa de putes Folsom avall
fins als més foscos carrerons de Larimer

presentant els nostres respectes al pare de Denver
perdut per les vies del ferrocarril,
estupor de vi i silenci
que consagra el suburbi dels seus decennis,

saludem-lo a ell i a la seva santa maleta
de fosc moscatell, beguem-nos
i fem miques les ensucrades ampolles
sobre els Diesels com un compromís de fidelitat.

Després conduïrem borratxos pels bulevards
on els exèrcits marxen i encara desfilen
trontollant sota l'invisible
estendard de la Realitat—

travessant com un llamp el carrer
dins l'auto del nostre destí
compartim una arcangèlica cigarreta
i ens anunciem l'un a l'altre la bonaventura:

els renoms de la il·luminació sobrenatural,
llòbrecs i plujosos intervals de temps
art genial après desoladament
i bateguem per separat després de sis dècades...

i en una cruïlla d'asfalt,
breguem l'un amb l'altre amb principesca

gentilesa una vegada més, recordant
cèlebres converses extingides en altres ciutats.

El parabrisa està ple de llàgrimes,
la pluja humiteja els nostres pits despullats,
ens agenollem plegats en la foscor
enmig del trànsit nocturn al paradís

i ara renovem la solemne promesa solitària
que ens obligàrem l'un a l'altre a acceptar
a Texas, una vegada
no la puc inscriure aquí....

• • • • •

• • • • •

Quantes nits de dissabte
s'emborratxaran amb aquesta llegenda?
Com vindrà la jove Denver a plorar
el seu oblidat àngel sexual?

Quants nois graponejaran el negre piano
a imitació de l'excés d'un sant natiu?
O cauran les noies lascives sota el seu espectre als instituts
de secundària de la melancòlica nit?

Mentre que sempre en l'Eternitat
sota la pàl·lida llum de la ràdio d'aquest poema
seurem darrere d'ombres oblidades
escoltant en el perdut *jazz* de tots els dissabtes.

Neal, tots nosaltres serem ja herois de debò
en una guerra entre els nostres pius i el temps:
siguem els àngels del desig mundial
i enduguem-nos el món al llit abans de morir.

Dormint sol o amb un company,

una noia o un llanut marieta o un somni,
fracassaré per manca d'amor, vós, afartament:
tots els homes cauen, els nostres pares caigueren abans,

però ressuscitar aquesta perduda carn
no és sinó una tasca momentània de la ment:
un monument per sempre jove a l'amor
en la imaginació:

monument commemoratiu construït amb els nostres cossos
consumits pel poema invisible—
Ens estremirem a Denver i resistirem
encara que la sang i les arrugues ens enceguin.

Així que aquest Automòbil Verd:
et dono en vol
un regal, un regal
de la meva imaginació.

Cavalcarem
per les Rockies,
continuarem cavalcant
tota la nit fins a la matinada,

per tornar després al teu ferrocarril, l'SP³
a la teva llar i les teves criatures
i al teu destí amb la pota trencada⁴
cavalcaràs per les planures

de matí: i de tornada
a les meves visions, a la meva oficina
i a l'apartament de l'est
tornaré a Nova York.

Nova York, 22-25 de maig del 1953

Notes

- ¹ El «pi de Banks» («*Pinus banksiana*») és un pi de l'est de Nord-amèrica el nom del qual en anglès és «Jack pine».
- ² Companyia d'autobusos entre ciutats dels Estats Units i el Canadà que té més de 3.800 destinacions.
- ³ Southern Pacific.
- ⁴ Recorda l'expressió castellana «con la pata quebrada y en casa».

Cançó

El pes del món

és l'amor.

Sota la càrrega

de la solitud,

sota la càrrega

de la insatisfacció

el pes,

el pes que carreguem

és l'amor.

Qui pot negar-ho?

En els somnis

toca

el cos,

en el pensament

construeix

un miracle,

amb imaginació

angoixes

fins que neix

en l'humà—

mira des del cor

que crema de puresa—

puix la càrrega de la vida

és l'amor,

però carreguem el pes

fatigosament,

per tant hem de descansar

en els braços de l'amor

per fi,

hem de descansar en els braços
de l'amor.

Cap descans

sense amor,

cap son

sense somnis

d'amor—

siguin boigs o siguin freds

obsessionats amb àngels

o màquines,

el desig final

és l'amor

—no pot ser amarg

no pot refusar,

no pot retenir

si és refusat:

el pes és massa pesat

—ha de donar

sens esperar-ne guanys

com el pensament

es lliura

en solitud

amb tota l'excel·lència

del seu excés.

Els cossos acollidors

resplendeixen plegats

en la foscor,

la mà avança cap

al centre

de la carn,

la pell tremola
de felicitat
i l'ànima s'eleva
joiosa als ulls—

sí, sí,
això és el que
jo volia,
sempre vaig voler,
sempre vaig voler,
tornar
al cos
en què nasquí.

San José, 1954

Sobre l'obra de Burroughs

El mètode ha de ser la més pura molla
sense cap amaniment simbòlic,
visions reals & presons reals
com s'hi veien llavors i ara s'hi veuen.

Presons i visions presentades
amb gens freqüents descripcions
que amb precisió s'ajusten a aquelles
d'Alcatraz i Rose.

Un esmorzar despullat ens resulta natural,
mengem sandvitxos de realitat.
Però les al·legories són massa enciam.
No amagueu la bogeria.

San José, 1954

Udol

Per a Carl Solomon¹

I

He vist les millors ments de la meua generació destruïdes per la bogeria, famèliques histèriques
nues²,

arrossegant-se pels carrers dels negres³ a l'alba tot cercant una xutada rabiosa⁴,

*hipsters*⁵ de cap angèlic fonent-se per l'ancestral connexió divina amb l'estelada dinamo de la
maquinària nocturnal,

aquells que per pobresa i amb parracs i ullerosos i col·locats restaven desperts fumant en la
sobrenatural foscor d'apartaments d'aigua freda planant sobre els cims de les ciutats
meditant sobre *jazz*,

aquells que despullaven els cervells al Cel⁶ sota l'EI⁷ i veien àngels mahometans trontollant sobre
teulades de cases de veïns il·luminades⁸,

aquells que passaren per la universitat amb radiants ulls impassibles al·lucinant Arkansas⁹ i la
tragèdia inspiradora de Blake¹⁰ entre els erudits de la guerra,

aquells que foren expulsats de les acadèmies per guillats & per publicar obscenes odes a les
finestres¹¹ de la calavera¹²,

aquells que, acovardits en desafaitades cambres en roba interior, cremaren els diners¹³ en
papereres i escoltaren el Terror a través de la paret,

aquells que foren arrestats amb púbiques barbes en tornar per Laredo amb un cinturó de
marihuana cap a Nova York¹⁴,

aquells que menjaren foc¹⁵ en hotels desballestats¹⁶ o begueren aiguarràs a Paradise Alley¹⁷, la
mort, o purgatoritzaren¹⁸ els torsos nit rere nit,

amb somnis, amb drogues, amb desperts malsons, alcohol i piu i collons sens fi¹⁹,

incomparables carrerons²⁰ de núvol tremolós i esclat en la ment que saltaven cap als pols del
Canadà & Paterson²¹, que il·luminaven tot l'immòbil món del Temps entremig,

solideses de peiot²² als salons, albors de cementeri en l'arbre verd del pati posterior, borratxera
de vi sobre els terrats, districtes comercials de fumetes²³ que es diverteixen passejant amb
cotxes robats²⁴ llum de trànsit de neó parpellejant, sol i lluna i vibracions d'arbre en els
rugents crepuscles hivernals de Brooklyn, xerrameques d'escombraries²⁵ i gentil llum²⁶
reial de la ment²⁷,

aquells que s'encadenaren als metros de l'interminable trajecte de Battery al sant Bronx amb
benzedrina²⁸ fins que el grinyol de rodes i nens els abaté tremolant la boca desencaixada
i l'emboirat cervell maltractat completament drenats de genialitat en la tètrica llum del Zoo,

aquells que es capbussaven tota la nit en la llum submarina del Bickford²⁹ suraven i aguantaven
la vesprada de cervesa rànica al desolat Fugazzi³⁰, escoltant l'esclat del Judici Final³¹ a la
gramola d'hidrogen³²,

aquells que parlaven ininterrompudament setanta hores de parc a cau a bar a Bellevue al museu
al Pont de Brooklyn,

un batalló perdut de platònics conversadors botant des de les baranes des de les escales
d'incendis des dels ampits de l'Empire State fora de la lluna,

xerrotejant cridant vomitant xiuxiuejant fets i memòries i anècdotes i coces a l'ull³³ i xocs
d'hospitals i presons i guerres,

intel·lectes sencers perbocats en retirada total durant set dies i set nits³⁴ amb els ulls brillants,
carn de Sinagoga³⁵ llençada sobre el paviment,

aquells que s'esvaïren en la Nova Jersey zen d'enlloc i deixaren enrere un rastre d'ambigües
targetes postals d'Atlantic City Hall³⁶,

sofrint suors orientals³⁷ i cruixits d'os tangerins³⁸ i migranyes de la Xina sota la síndrome
d'abstinència³⁹ en una llòbrega cambra moblada de Newark,

aquells que deambulaven sense rumb a mitjanit pels desossadors dels trens⁴⁰ preguntant-se on
anar, i anaven, sense deixar cap cor trencat,

aquells que encenien cigarretes en vagons vagons vagons esvalotant per la neu camí de
solitàries granges en la nit avial,

aquells que estudiaren Plotí Poe sant Joan de la Creu⁴¹ telepatia i càbala bop⁴² perquè el cosmos
instintivament vibrava als seus peus a Kansas,

aquells que vagaven en solitud pels carrers d'Idaho buscant visionaris àngels indis que fossin
visionaris àngels indis,

aquells que cregueren ser únicament bojós quan Baltimore refulgí amb un èxtasi sobrenatural,

aquells que botaren dins de limusines amb el xinès d'Oklahoma per l'impuls de la pluja de llogaret
sota fanal una mitjanit d'hivern,

aquells que gandulejaven afamats i solitaris per Houston cercant *jazz* o sexe o sopa, i perseguien
el brillant espanyol⁴³ per conversar sobre Amèrica i l'Eternitat, tasca impossible, així que
s'embarcaren cap a l'Àfrica,

aquells que desaparegueren dins dels volcans de Mèxic⁴⁴ deixant enrere tan sols l'ombra d'unes
granotes i la lava i la cendra de la poesia escampades per xemeneia Chicago,

aquells que reaparegueren en la Costa Oest investigant l'FBI barbuts i amb pantalons curts amb
pacifistes ullassos *sexis* de pell morena lliurant incomprendibles fullets,

aquells que es feien marques de cigarretes als braços cremant-se'ls per protestar contra la boira
narcòtica del tabac del Capitalisme,

aquells que distribuïen pamflets supercomunistes⁴⁵ a Union Square plorant i despullant-se
mentre les sirenes de Los Àlamos ululaven de baixada i ululaven Wall⁴⁶ avall i el
transbordador de Staten Island també ululava⁴⁷,

aquells que trencaren a plorar en blancs gimnasos despullats i tremolosos davant la maquinària
d'altres esquelets,

aquells que mossegaren detectius al coll i xisclaren amb delit en cotxes de policia en cometre
com a únic crim la seva pròpia salvatge i ardent homosexualitat⁴⁸ i intoxicació⁴⁹,

aquells que udolaren de genolls al metro i foren arrossegats des del sostre agitant genitals i
manuscrits,

aquells que es deixaren follar pel cul per sagrats motociclistes⁵⁰ i cridaren de plaer⁵¹,

aquells que la mamaven i als qui se la mamaven aquells serafins humans, els mariners, carícies
d'amor atlàntic i caribeny⁵²,

aquells que cardaven al matí a la vesprada en roserars i sobre l'herba de parcs públics i
cementiris escampant el seu semen lliurement sobre qualsevol que vingués i que pogués,

aquells que singlotaven incessantment provant de riure estúpidament però que acabaren amb
un sanglot darrere un envà en un bany turc⁵³ quan l'àngel ros i despullat vingué a perforar-
los amb una espasa⁵⁴,

aquells que perderen⁵⁵ els seus mascles per culpa de les tres velles harpies del destí l'harpia bòrnia del dòlar heterosexual, l'harpia bòrnia que fa l'ullet fora de l'úter i l'harpia bòrnia que no fa res llevat de seure sobre el cul i tallar amb les tisores els daurats fils intel·lectuals del teler de l'artesà,

aquells que copulaven extàtics i insaciabls amb una ampolla de cervesa un amant un paquet de cigarretes una espelma i queien del llit i continuaven pel terra i avançaven pel hall per acabar desmaiant-se contra la paret amb una visió del cony i la correguda⁵⁶ final eludint el darrer orgasme de la consciència,

aquells que endolcien els conys d'un milió de noies tremolant al capvespre i tenien els ulls enrogits al matí però es preparaven per a endolcir el cony de l'alba, exhibint el cul sota els graners i despullats al llac,

aquells que anaven de putes per Colorado en una miriada de cotxes nocturns robats, N.C.⁵⁷, heroi secret d'aquests poemes, follador de mena i Adonis⁵⁸ de Denver—alegrem-nos amb el record de les seves innumbrables follades amb noies en solars buits & patis posteriors de menjadors, en fileres desballestades de cinemes, en cims de muntanyes, en coves o amb demacrades cambres en vorals familiars de carretera solitaris aixecaments d'enagos & especialment secrets solipsismes d'excusat de benzineres & carrerons de ciutat natal també,

aquells que s'esvanien en vastes i sòrdides pel·lícules, eren sotragats en somnis, es despertaven en una sobtada Manhattan i milloraven fora dels soterranis amb ressaca del sanguinari Tokay i els horrors dels somnis de ferro de la Tercera Avinguda & ensopagaven amb oficines d'atur,

aquells que caminaven tota la nit amb les sabates plenes de sang pels bancs de neu dels molls esperant que una porta de l'East River s'obris a una cambra plena de vapor calent i opi⁵⁹,

aquells que crearen grans drames suïcides als apartaments dels cingles del Hudson sota el focus blau de la lluna en temps de guerra & els seus caps seran coronats amb llorer⁶⁰ en l'oblit,

aquells que menjaren l'estofat de corder de la imaginació o digeriren el cranc al fons fangós dels rius del Bowery⁶¹,

aquells que ploraren davant l'embruix dels carrers amb els seus carretons plens de cebes i música roïna,

aquells que van seure en caixons respirant en la foscor sota el pont i s'aixecaren per a construir clavicèmbals a les seves golfes⁶²,

aquells que tossien a la sisena planta de Harlem coronats de flames sota el cel tubercular envoltats de caixes de taronges plenes de teologia⁶³,

aquells que gargotejaven tota la nit *rockandrolejant*⁶⁴ sublimes encantaments⁶⁵ que en el groguenc matí havien esdevingut estrofes de galimaties,

aquells que cuinaven *borsh*⁶⁶ de cua potes cor lleu d'animals podrits & *tortillas*⁶⁷ tot somiant en el pur regne de les verdures,

aquells que es capbussaven sota camions de carn buscant un ou,

aquells que llençaren els seus rellotges des de la teulada a fi de votar per l'Eternitat fora del Temps & els despertadors els caigueren sobre els caps cada dia de la dècada següent⁶⁸,

aquells que es tallaren els canells tres cops successius sense èxit, desistiren i es veieren forçats a obrir botigues d'antiguitats on s'afguraren que estaven envellint i ploraren,

aquells que es cremaren vius dins d'innocents terns de franel·la a Madison Avenue⁶⁹ entre esclats de versos plomissos & l'estrèpit de tanc dels ferris regiments de la moda & els crits

nitroglicèrics dels marietes de la publicitat & el gas mostassa de sinistres editors intel·ligents o van ser atropellats pels taxis borratxos de la Realitat Absoluta,

aquells que botaren des del pont de Brooklyn⁷⁰ això realment ocorregué i s'allunyaren desconeguts i oblidats en l'atordiment espectral dels menjadors de sopa⁷¹ de Chinatown⁷² & dels camions de bombers, ni tan sols amb una cervesa de franc,

aquells que cantaven des de llurs finestres amb desesperació, caigueren per la finestra del metro, es capbussaren en la llardosa Passaic, botaren sobre els negres, cridaren per tot el carrer, dansaren sobre copes de vi trencades descalços, feren miques els discs per a fonògraf del nostàlgic *jazz* alemany dels Anys Trenta europeus, s'acabaren el *whisky* i vomitaren grunyint al maleït bany, gemecs a les orelles i esclat de colossals xiulets de vapor,

aquells que anaven com un llamp per les autopistes del passat viatjant amb el seu bòlid al Gòlgota⁷³ solitud carcerària que observa l'encarnació del *jazz* de Birmingham,

aquells que conduïren camp a través sentanta-dues hores per esbrinar si jo vaig tenir una visió o tu vas tenir una visió o ell va tenir una visió a fi de descobrir l'Eternitat,

aquells que viatjaren a Denver, aquells que moriren a Denver, aquells que tornaren a Denver & esperaren en va, aquells que vetllaren Denver & rumiaren & restaren solitaris a Denver i finalment marxaren per descobrir el Temps & ara Denver resta solitària sense els seus herois⁷⁴,

aquells que caigueren de genolls en catedrals sense esperança pregant per la salvació de tots i per la llum i pels pits, fins que l'ànima il·luminà els cabells durant un segon,

aquells que irromperen amb la ment en la presó⁷⁵ esperant impossibles criminals de caps daurats i l'encant de la realitat en els cors d'aquells que cantaven dolços *blues* a Alcatraz,

aquells que es retiraren⁷⁶ a Mèxic a cultivar un hàbit o a Rocky Mount a atendre Buda o a Tànger a nois o al Southern Pacific a la negra locomotora o a Harvard a Narcís a Woodlawn a l'orgia o a la tomba,

aquells que⁷⁷ exigiren judicis de seny acusant la ràdio d'hipnotisme & foren abandonats amb la seva demència & les seves mans & un jurat dissolt,

aquells que⁷⁸ llençaren amanida de patates als conferenciantes sobre dadaisme⁷⁹ del CCNY i subsegüentment es presentaren als esglaons de granit del manicomi amb els caps afaitats i un discurs arlequí⁸⁰ de suïcidi exigint una lobotomia instantània⁸¹,

i a aquells que a canvi se'ls donà el concret buit d'insulina metrazol⁸² electricitat hidroteràpia psicoteràpia teràpia ocupacional ping-pong & amnèsia,

aquells que en una protesta sense gràcia tombaren només una simbòlica taula de ping-pong i descansaren breument catatònics,

retornaren anys després calbs de debò amb l'excepció d'una perruca de sang i llàgrimes i dits al visible destí dels bojós de les sales d'hospital de les boges ciutats⁸³ de l'Est,

fètids salons de Pilgrim State Rockland i Greystone⁸⁴, barallant-se amb els tornaveus de l'ànima, *rockandrolejant* a mitjanit en el banc de la solitud reialmes de dòlmens de l'amor, somni de vida un malson, cossos convertits en pedres tan feixugues com la lluna,

amb la mare finalment^{*****85} i el fantàstic darrer llibre llençat per la finestra de la casa de lloguer i la darrera porta closa a les 4 a.m. i el darrer telèfon estampat contra la paret com a resposta i la darrera cambra moblada buidada fins a la darrera peça del mobiliari mental, una rosa de paper groc retorçada en un penjador de filferro a l'armari, i fins i tot això imaginari, res tret d'una esperança mica d'al·lucinació

— ah, Carl, mentre tu no estiguis fora de perill jo no estaré fora de perill i ara estàs de debò dins la total sopa animal del temps—

i aquells que⁸⁶ per tant corregueren lliurement pels carrers coberts de gel obsessionats per un sobtat flaix de l'alquímia de l'ús de l'el·lipsi⁸⁷ un catàleg⁸⁸ de mesura variable⁸⁹ & el vibrant pla⁹⁰,

aquells que somiaven i creaven intervals⁹¹ encarnats en el Temps & l'Espai a través d'imatges juxtaposades i atrapaven l'arcàngel de l'ànima entre 2 imatges visuals i unien els verbs elementals i posaven el nom i el guió de la consciència plegats botant amb la sensació del Pater Omnipotens Aeterna Deus Pare Omnipotent Aeterna Deus⁹²

a fi de recrear la sintaxi i la mesura de la pobra prosa humana⁹³ i estar-se davant vostre muts i intel·ligents i tremolant de vergonya, rebutjats però confessant-se amb l'ànima per acoblar-la al ritme de pensament del cap despullat i infinit⁹⁴,

el rodamon boig i l'àngel beatífic en el Temps, desconeguts, però apuntant aquí el que podria quedar per dir en el temps a venir després de la mort⁹⁵,

i ascendiren encarnats⁹⁶ amb fantasmal roba de jazz a l'ombra del corn d'or de la banda⁹⁷ i bufaren el sofriment de la despullada ment d'Amèrica per amor un eli eli lamma lamma sabacthani⁹⁸ crit de saxofon que estremí les ciutats fins a la darrera ràdio⁹⁹,

amb l'absolut cor del poema de la vida extirpat dels seus propis cossos bons per a menjar un miler d'anys¹⁰⁰.

II¹⁰¹

Quina esfinx de ciment i alumini¹⁰² els obrí a cops els cranis i els devorà els cervells i la imaginació?

Moloc¹⁰³! Solitud! Merda! Lletjor! Cendrers i inassolibles dòlars! Infants cridant sota les escales! Nois sanglotant als exèrcits! Homes grans plorant als parcs!

Moloc! Moloc! Malson de Moloc! Moloc el desafecte! Mental Moloc! Moloc el sever jutjador d'homes!

Moloc la incomprendible presó! Moloc la càrcer sense ànima d'ossos creuats i Congrés de pesars¹⁰⁴! Moloc els edificis del qual són judici¹⁰⁵! Moloc la vasta pedra de la guerra¹⁰⁶! Moloc els esbalaïts governs¹⁰⁷!

Moloc la ment del qual és pura maquinària! Moloc la sang del qual és moneda corrent! Moloc els dits del qual són deu exèrcits! Moloc el pit¹⁰⁸ del qual és una dinamo caníbal! Moloc l'orella del qual és una tomba fumejant!

Moloc els ulls del qual són mil finestres¹⁰⁹ cegues! Moloc els gratacels del qual s'alcen pels llargs carrers com Jehovàs infinits¹¹⁰! Moloc les fàbriques del qual somien i rauquen en la boira! Moloc els fumerals i les antenes del qual coronen les ciutats!

Moloc l'amor del qual són oli i pedra infinits! Moloc l'ànima del qual¹¹¹ són electricitat i bancs! Moloc la pobresa del qual és l'espectre del geni! Moloc el destí del qual és un núvol d'asexuat hidrogen! Moloc el nom del qual és la Ment¹¹²!

Moloc en qui sec solitari! Moloc en qui somio àngels! Guillat a Moloc! Xuclador a Moloc! Mancat d'amor i d'homes a Moloc!

Moloc qui m'entrà en l'ànima aviat! Moloc en qui soc una consciència sense cos! Moloc qui em foragità de l'èxtasi natural! Moloc a qui abandono! Desperteu a Moloc! Llum que raja del cel!

Moloc! Moloc! Robòtics apartaments! invisibles suburbis! esquelètics tresors! cegues capitals¹¹³! demoníques indústries! espectrals nacions! invencibles manicomis! granítics pius! monstroses bombes!

S'esllomaren elevant Moloc al Cel! Paviments, arbres, ràdios, tones! elevant la ciutat al Cel que existeix i és pertot al nostre voltant¹¹⁴!

Visions! auguris! al·lucinacions! miracles! èxtasis! enduts pel riu americà!

Somnis! adoracions! il·luminacions! religions! la barcada sencera de sensibles collonades!

Avançades! sobre el riu! flipades i crucifixions! endutes per la inundació! Col·locades! Epifanies! Desesperacions! Deu anys de crits animals i suïcidis! Ments! Nous amors! Boja generació! enfonsats al pedregar del Temps!

Sagrada riallada real al riu! Ho veieren tot! els salvatges ulls! els sagrats alarits! Digueren adeu! Botaren des de la teulada! vers la solitud! saludant! duent flors! riu avall! al carrer¹¹⁵!

III

Carl Solomon! Soc amb tu a Rockland¹¹⁶

on estàs més boig que no pas jo

Soc amb tu a Rockland¹¹⁷

on deus sentir-te estrany

Soc amb tu a Rockland

on imites l'ombra de la meva mare

Soc amb tu a Rockland

on has assassinat les teves dotze secretàries¹¹⁸

Soc amb tu a Rockland

on et rius d'aquest invisible humor

Soc amb tu a Rockland

on som grans escriptors a la mateixa terrible màquina d'escriure¹¹⁹

Soc amb tu a Rockland

on la teva afecció ha esdevingut greu i és divulgada per la ràdio¹²⁰

Soc amb tu a Rockland

on les facultats del crani ja no admeten els cucs dels sentits

Soc amb tu a Rockland

on beus el te dels pits de les fadrines¹²¹ d'Utica

Soc amb tu a Rockland

on fas jocs de paraules sobre els cossos de les teves infermeres les harpies¹²² del Bronx

Soc amb tu a Rockland

on crides dins una camisa de força¹²³ que estàs perdent el joc de l'autèntic ping-pong¹²⁴ de l'abisme

Soc amb tu a Rockland

on grapeges al catatònic piano¹²⁵ l'ànima és innocent i immortal mai no hauria de morir impia en un manicomi armat¹²⁶

Soc amb tu a Rockland

on cinquanta xocs més mai no et restituiran de nou l'ànima al cos des del seu pelegrinatge
a una creu en el buit

Soc amb tu a Rockland

on acuses els teus metges de demència i coves la revolució socialista hebrea contra el
Gòlgota nacional feixista

Soc amb tu a Rockland

on partiràs els cels de Long Island¹²⁷ i ressuscitaràs el teu vivent Jesús humà de la
sobrehumana tomba

Soc amb tu a Rockland

on hi ha vint-i-cinc mil camarades bojós¹²⁸ tots plegats cantant les estrofes finals de la
Internacional¹²⁹

Soc amb tu a Rockland

on abracem i besem els Estats Units sota els llençols els Estats Units que tussen tota la
nit i no ens deixaran dormir

Soc amb tu a Rockland

on ens despertem electrificats del coma pel brogit dels aeroplans de les nostres pròpies
ànimes sobre la teulada han vingut a llençar angèliques bombes l'hospital s'il·lumina
parets imaginàries s'ensorren Oh escanyolides legions surten corrent Oh xoc de
misericòrdia tatxonat d'estrelles la guerra eterna és aquí Oh victòria oblida't de la roba
interior som lliures

Soc amb tu a Rockland

als meus somnis camines regalimant d'un viatge per mar per l'autopista a través d'Amèrica
plorant fins a la porta de la meva caseta¹³⁰ en la nit occidental

San Francisco, 1955-1956

Notes

¹ En un principi, el poema es va anomenar «Strophes» i va ser llegit per primer cop en el cèlebre recital de la Sixth Gallery de San Francisco el divendres 7 d'octubre del 1955. Va canviar el curs de la literatura dels Estats Units. A més de Ginsberg, hi participaren Gary Snyder, Philip Lamantia i Philip Whalen. Entre el públic hi havia Lawrence Ferlinghetti —qui publicaria el llibre més endavant—, Jack Kerouac, Michael McClure i Kenneth Rexroth.

El poema està dedicat a Carl Solomon, amb qui va coincidir Ginsberg vuit mesos —del 1949 al 1950— al Columbia Presbyterian Psychiatric Institute. S'hi van fer amics. Per a Ginsberg, Solomon era un «intuïtiu dadaïsta del Bronx i també un poeta en prosa».

Mentre Ginsberg escrivia «Udol», mai no cregué que arribaria a ser un poema de culte ni tampoc que aconseguiria l'èxit; per això està ple d'al·lusions personals que sols els seus amics i coneguts podien capir.

² Els darrers tres mots d'aquest vers no estan separats per comes, cosa que ens permet de llegir-los ràpidament, com si fos una única paraula: «famèliqueshistèriquesnues».

Ginsberg deia que cada vers d'aquest poema hauria de ser llegit en un únic cop de respiració; com

que el poema està ple de locucions inconnexes i frases mal construïdes, intuïm que el seu objectiu era imitar la xerrameca insana de les «millors ments» i deixar el lector sens alè.

Si, endemés, parem atenció en l'ordre en què paraules i oracions apareixen en «Udol», ens recorda el ritme ràpid d'una pel·lícula d'acció on l'angle de la càmera canvia cada pocs segons. No hi ha cap focus estable en aquest poema; s'interromp constantment.

S'intenta, doncs, respectar l'«esperit» del poema en la traducció.

³ «Negro» és un terme actualment en desús que s'emprava per a descriure els afroamericans.

«Negro streets» al·ludeix als districtes urbans on acostumaven a viure. Encara que la majoria dels escriptors de la Generació Beat eren blancs, se sentien identificats amb la cultura afroamericana; en particular, amb el jazz. Solien viure en districtes on el lloguer era més barat, que és el que ocorria sovint als barris dels afroamericans.

En un sentit metafòric, l'expressió podria al·ludir a la foscor dels carrers, cosa que establiria un contrast visual molt potent amb la llum de l'alba amb què acaba el vers.

⁴ És l'estat ple de ràbia en què es trobaven els escriptors de la Generació Beat davant la situació del seu país.

⁵ Encara que el mot «hip» és sinònim de «persones a la moda», en els anys quaranta i cinquanta estava associat a l'interès pel jazz i el consum de drogues. Així doncs, els *hipsters* eren fanàtics del jazz. A partir dels seixanta, passaria a denominar, a més a més, els rebels que, com Ginsberg, es van enfrontar al «sistema». Al poema els *hipsters* són vistos com una mena de figures religioses que s'assemblen als àngels i que tracten de redescobrir un sentit espiritual propi del passat.

⁶ El cel en un sentit espiritual, no pas físic.

⁷ En l'ús d'aquest enigmàtic terme Ginsberg podria estar jugant amb uns quants sentits.

Un primer sentit tindria a veure amb les investigacions de X. Léon-Dufour: «Els noms d'«El/Elohim» mostren el nexa que les religions naturals relacionen amb el veritable Déu; el nom de «Yahveh», per contra, no es va revelar sinó a Israel i sols té sentit per al poble que va fer l'experiència de la seva conducta. És en va preguntar-se si el Déu Yahveh era conegut abans de Moisès» (*Vocabulari de Teologia Bíblica*). *El* significa «soc el qui soc» després que aquest li preguntés a Déu quin era el seu nom. De fet, «Israel» significa «persevera en Déu». En aquesta opció es té en compte que Ginsberg era jueu.

En un segon sentit, segons James Frazer (*The Golden Bough: A Study in Magic and Religion*), «El» era identificat per grecs i romans amb els déus Cronos i Saturn respectivament.

Un tercer sentit es podria relacionar amb la geometria, la trigonometria i les ciències naturals. «El» defineix en anglès «la distància angular —o la separació angular— entre dos objectes puntuals observada des d'un punt diferent de qualsevol dels dos»; és a dir, és l'angle format entre les dues direccions —que apunten als dos objectes— i l'observador com a origen. Intenta suggerir la distància lineal —sovint gran i desconeguda— entre aquests objectes; per exemple, les estrelles tal com s'observen des de la Terra.

Finalment, «El» és l'expressió amb què, durant els anys cinquanta i seixanta del segle passat, es coneixia el pas elevat del tren elèctric («Elevated train») que creuava la Tercera Avinguda de la ciutat de Nova York, la de Chicago i unes poques més.

⁸ «Tenement» al·ludeix a edificis grans compostos de molts immobles, generalment de lloguer. Es tractaria de molts habitatges reduïts, normalment amb accés a patis i corredors. Hi solia viure la gent pobre. D'acord amb el *Merriam-Webster*, es tractaria d'una casa de veïns.

El vers sencer és una referència directa al que Kerouac li va contar a Ginsberg sobre l'«aventura celestial» del poeta Philip Lamantia després de llegir l'*Alcorà*. Estava relacionada amb el «narcòtic night world» («narcòtic món nocturn») del qual parlava l'esposa de Lamantia en referir-se als seus descobriments.

⁹ Arkansas és un estat del sud dels Estats Units amb població rural majoritària. El fet d'al·ludir-hi contrasta amb la vibració que sentien davant ciutats grans, com ara Nova York. Com hom pot constatar en el seus escrits, aquell grup de poetes que després serien coneguts com la Generació Beat estaven tan

interessats per les ciutats americanes petites com per la metròpoli.

- ¹⁰ Blake és el cognom del poeta i pintor anglès William Blake, ben conegut per les seves profecies i visions. És difícil de descriure com n'és, de «salvatge», la seva poesia. Hom pot comprovar-ho llegint «The Tyger» i «The Lamb». No és sorprenent, doncs, que Blake fos un dels poetes predilectes de Ginsberg. De fet, va descriure una visió que havia tingut en la qual Blake venia i llegia la seva pròpia poesia en veu alta.

A més a més, Ginsberg conta que va tenir una important al·lucinació auditiva el 1948 tot llegint els poemes «Ah, Sunflower», «The Sick Rose» i «Little Girl Lost» de Blake. Comentà que li havien revelat la interconnexió que existia dins l'existència i afirmà que la seva experimentació amb drogues havia estat un intent per capturar aquest sentiment.

- ¹¹ Un dels motius pels quals Ginsberg va ser expulsat de la Universitat de Columbia fou per escriure obscenitats a la finestra del seu brut dormitori.
- ¹² Ginsberg creia que les universitats eren les responsables de perpetuar l'enfrontament bèl·lic, puix que inventaven noves armes, donaven suport a idees conservadores sobre la necessitat del poder militar i contribuïen de forma generalitzada a la pervivència del sistema capitalista que ell odiava. Ara bé, malgrat aquestes dures opinions, a Ginsberg no li desagradaven tots els seus professors de Columbia. De fet, el seu curs favorit va ser un seminari dirigit pel famós crític literari Lionel Trilling.

No és pas difícil deduir que la «calavera» fa referència a la institució acadèmica vista com a cadavèrica i, en conseqüència, les finestres serien els ulls de la calavera, tot i que ja hem confirmat que, en part, Ginsberg havia estat expulsat de Columbia per escriure obscenitats a la finestra del seu dormitori. El record que l'escriptor tenia del lloc era força negatiu, encara que hi va tornar per a finalitzar els seus estudis

Per acabar, és interessant comprovar la semblança fonètica entre «school» i «skull», la qual cosa referma encara més l'opinió del poeta sobre la universitat.

- ¹³ Molt possiblement es refereix a Lucien Carr, qui cremà el seu historial mèdic de demència i 20 dòlars per la insistència de la seva mare.
- ¹⁴ Havien comprat marihuana a Mèxic perquè hi abundava i, per tant, era barata. En tornar a Nova York, on pensaven vendre-la als amics, travessaren la frontera per Laredo (Texas).
- ¹⁵ En aquest poema hi ha un munt de referències a drogues, de les quals es parla emprant un lèxic col·loquial o argòtic propi de la dècada dels cinquanta. Tal vegada, l'expressió «menjar foc» en sigui una. O potser signifiqui «alcohol pur». Ara bé, el que copsa és l'ús del verb «to eat».
- ¹⁶ Els «paint hotels» són allotjaments de baix pressupost i molt deteriorats; sovint freqüentats per drogoaddictes.
- ¹⁷ Paradise Alley era un barri popular de Nova York on devia haver-hi prou «paint hotels».

D'altra banda, el terme sembla força irònic: «Carreró del Paradís».

- ¹⁸ Purgatoried» és, molt possiblement, un mot creat per Ginsberg mitjançant l'ús de la derivació. El sentit que se'n dedueix és el de «fer passar pel Purgatori» o «purgar». S'ha optat, doncs, per crear un mot de semblant en català —«purgatoritzaren»—on el sufix «-itzaren» té un sentit reiteratiu que s'avé amb la locució adverbial «nit rere nit» («night after night»). A més a més, fonèticament té així més ritme i musicalitat.

En la *Divina Comèdia* de Dante, el Purgatori era una muntanya que hi havia entre el cel i l'infern. La gent que hi residia estava tècnicament salvada i, per tant, destinada a acabar al cel; ara bé, tenien un munt de feina per dur a terme abans no ho poguessin aconseguir.

La gent del Purgatori de la *Divina Comèdia* repetia un cop rere l'altre el mateix patró de comportament erroni. De manera semblant, la gent que apareix al Purgatori d'«Udol» no deixa de prendre substàncies que els fan malbé i que, sovint, els conduiran a la mort.

- ¹⁹ Ginsberg mai no va amagar la seva condició homosexual, com podem constatar en aquest vers. Els homes gais dels quals s'hi parla no semblen tenir relacions monògames amb cap altra persona, si atenem al sentit de l'expressió «endless balls» en aquest context.
- ²⁰ «Blind streets». Segons l'Optimot i el DIEC, hi ha tres maneres de parlar d'un carrer sense sortida:

«atzucac», «cul-de-sac» i «carreró que no passa». El més adient seria «atzucacs», però «carrerons» s'adequa més al context llòbrec, trist i anguniós del poema. Ara bé, «carreró» significa «carrer llarg i estret» i, per especificar que és sense sortida, s'hauria de completar dient «carreró que no passa». Tanmateix, eludim la proposició «que no passa» per tal de respectar el vessant oral del poema.

²¹ La família de Jack Kerouac era francocanadenca, i ell va nèixer a Lowell, Massachusetts. Ginsberg va créixer a Paterson, Nova Jersey.

²² El peiot és una planta que provoca al·lucinacions i visions als seus usuaris. Les comunitats originàries d'Amèrica el prenien en els seus rituals religiosos. Prou més endavant, va ser emprat amb una finalitat creativa, que és el que feren els escriptors de la Generació Beat a la qual pertanyien Ginsberg i les «millors ments». En parlarà el mateix poeta en l'apartat dels ASSAIGS i en alguna lletra.

²³ Terme argòtic emprat pels membres de la Generació Beat per a definir algú que fuma molta marihuana. La RAE ha acceptat el terme «fumata» per a l'addicte a la marihuana; però el terme semblant en català, «fumeta», no ha estat acceptat i és el que millor s'avé amb l'accepció emprada pel poeta.

²⁴ Segons l'*Urban Dictionary*, «joyride» és allò que tu no li dius a la teva mare que faràs en sortir amb cotxe amb els amics els divendres a la nit, ja que li vindria un atac i no et deixaria anar-hi. «To go for a joyride» és anar a fer un tomb amb un cotxe robat, i un «joyrider» és un jove que roba un cotxe per fer un tomb. Ara bé, «joyride» també pot significar «diversió» sense que impliqui el robatori del vehicle. S'opta per incloure els dos sentits en la traducció i queda: «divertir-se passejant amb un cotxe robat».

²⁵ El terme «Ashcan» o «Ash Can» podria ser traduït d'unes quantes maneres, sobretot si tenim en compte el context poètic en què apareix.

Segons el *Merriam-Webster Dictionary*, es tractaria d'una «escola artística americana de començaments del segle xx que pintava la vida urbana de manera força realista». Tindria punts en comú amb el realisme brut.

Segons l'*Urban Dictionary* podria significar, entre d'altres, «depth charge», «càrrega de profunditat»; és a dir, arma antisubmarina que consisteix essencialment en un bidó ple d'explosius que es deixa caure prop d'un objectiu i que baixa fins a una profunditat ja prevista, on explota. En el context poemàtic, les converses que mantenien les «millors ments» devien ser autèntiques «càrregues de profunditat».

Un significat més metafòric relacionaria el terme «ashcan» amb l'«ash tree», el freixe, arbre que tremola incansablement, i aquesta tremolor recordaria l'estat d'excitació continuada per diversos motius en què vivien les «millors ments».

L'*American Heritage* dona el sentit de «recipient per a fem» i «càrrega de profunditat».

Finalment, però, s'ha elegit la segona accepció que apareix al *Wordreference* i que es traduiria com a «escombraries» en català. Al meu parer, Ginsberg devia referir-se quan parla de «xerrameca d'escombraries» a aquella que, els qui no tenen sostre, estableixen al voltant d'un foc que es fa dins un contenidor de metall que conté fem.

²⁶ Tenint en compte l'ambigüitat i els dobles sentits dels termes que Ginsberg emprava, així com el fet que, en ocasions, prengué drogues mentre escrivia versos, s'entén que aquests puguin provocar una sensació de «llum» en la ment en un doble vessant: el d'il·luminar i el de lleugeresa —o manca de pes— que experimenta el cos drogat.

²⁷ Al llarg d'una sèrie de versos el poeta ens va indicant els llocs on devien haver consumit droga de diferents classes aquelles «millors ments» protagonistes de la primera part del poema: salons, patis posteriors, terrats, carrerons, Brooklyn... Amb tot, d'acord amb una lectura més metafòrica, també podríem treure la impressió que Ginsberg està presentant-nos el seu país com un escenari de vicis.

²⁸ Ginsberg va experimentar amb benzedrina abans d'escriure aquest poema. És un estimulants que provoca moviments epilèptics i una suau sensació d'eufòria.

²⁹ Bickford's era una cadena de cafeteries nocturnes de la ciutat de Nova York.

³⁰ Fugazzi's era un altre dels llocs freqüentats per la Generació Beat. Jack Kerouac va introduir Ginsberg en el seu ambient *hipster*, en el qual es basaria per a concebre la novel·la *The Subterraneans*. Era un altre on la gent podia passar tota la vesprada sense fer res, tan sols bevent cervesa rànica.

En resum, devien passar un munt de temps en bars i restaurants barats. De fet, Ginsberg va treballar

breument al Fugazzi's.

³¹ Tot i que el sentit literal de «doom» és el de «destí funest» o «fatalitat», també es pot entendre de vegades com el «dia del Judici Final». En les bíblies en anglès apareix com a expressió de l'Apocalipsi.

³² La combinació de paraules que no semblen relacionades les unes amb les altres, com és el cas de «jukebox» amb «hydrogen», és un bon exemple d'una de les tècniques poètiques de Ginsberg.

«Udol» està tan ple d'associacions vagues i poc específiques que, com a lectors, podem, amb llibertat, interpretar-les de manera múltiple.

El mot «hydrogen» podria suggerir la bomba d'hidrogen. Va ser provada per primer cop a començaments dels cinquanta com a conseqüència de les investigacions realitzades en les principals universitats dels Estats Units. És un dels motius pels quals Ginsberg menyspreava aquestes institucions. No és estrany, doncs, que la gramola soni com l'esclat del Judici Final.

³³ Ginsberg va realitzar un apassionat estudi sobre els haikus i la pintura de Paul Cézanne, dels quals va adaptar un important concepte per al seu treball, anomenat per ell mateix la «potada al globus ocular» i traduïda aquí per «coces a l'ull».

En veient les pintures de Cézanne, va comprovar que, quan l'ull passava d'un color al seu oposat, es contraïa espasmòdicament, com si potegés. Així mateix, va descobrir que el contrast entre dos oposats aparents era un tret habitual en els haikus. De fet, les frases «potada al globus ocular» –o coces a l'ull– i «gramola d'hidrogen», llegides abans, també foren citades per Cézanne a *Pater Omnipotens Aeterna Deus*.

Podríem, a més, apuntar que una potada a l'ull és una potent imatge visual.

El poeta va emprar aquesta tècnica posant plegades dues imatges descarnadament diferents: una cosa feble amb una altra de forta, un artefacte d'alta cultura amb un altre de baixa, quelcom de sagrat amb quelcom de sacríleg. L'exemple que Ginsberg més sovint usava era «hydrogen jukebox», que més endavant va esdevenir el títol d'una òpera que va escriure amb Philip Glass.

Hi podríem afegir el que Ginsberg va observar en Bob Dylan durant la frenètica i intensa gira amb guitarra elèctrica el 1966, exacerbada per un còctel d'amfetamines, opiàcids, alcohol i psicodèlics.

³⁴ «durant set dies i set nits»: segons l'Antic Testament, l'Univers va ser creat en set dies.

³⁵ Ginsberg s'hi veia a ell mateix com a «carn de Sinagoga» tot comparant-se amb Jesús. La imatge també podria descriure la situació del seu cercle, semblant a la dels apòstols. Tindria un sentit similar al de «carn de canó», expressió que, segons sembla, Shakespeare va ser el primer a emprar. Un altre insigne usuari de l'expressió va ser Karl Marx per a referir-se al proletariat. Sabem d'aquesta actitud de Ginsberg gràcies a la correspondència tan interessant que va mantenir amb Jack Kerouac.

³⁶ Segons contava Ginsberg, les «millors ments» de tant en tant s'esvaïen. Desapareixien del mapa i ningú no sabia on havien anat. Potser enlloc, potser en un estat budista d'il·luminació, potser a Nova Jersey (una Nova Jersey zen?). Enviar targetes postals d'Atlantic City (Nova Jersey) podria implicar la tercera opció, però també que desapareixen en un enlloc zen de Nova Jersey.

Quant a l'Atlantic City Hall, es tracta d'un auditori i una sala de convencions i concerts d'Atlanta.

³⁷ Davant aquesta expressió, es poden suggerir unes quantes interpretacions, basades en fets i comentaris de Ginsberg i del seu cercle:

a. Un primer sentit es referiria als símptomes de la malària, malaltia d'origen oriental: febre, calfreds, sudoració, maldecap, nàusees, vòmits, tos, femta amb sang, dolors musculars, icterícia, problemes de coagulació sanguínia, xoc, insuficiència renal o hepàtica, trastorns del sistema nerviós central i coma. És a dir, els símptomes que apareixen reflectits al vers.

b. Un segon sentit al·ludiria a l'anhel de Ginsberg i del seu cercle per visitar l'Extrem Orient. De fet, anomenava aquest anhel «Eastern sweats». Sempre va a ver-hi entre els Beats una enorme fascinació per la religió, la filosofia i la mística orientals. El mateix poeta escriu que «les millors ments estudiaren Plotí, Poe, sant Joan de la Creu, la telepatia, la càbala...» i altres corrents i figures considerats com a superiors i amb punts en comú amb aquestes religions, filosofies i místiques orientals.

c. Un tercer sentit implicaria que «les suors orientals» poden ser conseqüència d'estar travessant una

síndrome d'abstinència força aguda.

³⁸ Ginsberg va estar a can Burroughs a Tànger i conta que travessava estats de síndrome d'abstinència molt aguts. De fet, havia experimentat amb heroïna, tal com li havia dit en algunes lletres al nostre poeta.

³⁹ La privació de la substància a la qual s'és addicte provoca símptomes propis de la síndrome d'abstinència. En el cas de l'heroïna, es presenten dues fases. En una primera fase, la persona es troba inquieta, sua i té un elevat grau d'ansietat. En una segona fase, aquest grau d'ansietat s'eleva encara més i ve acompanyat de tremolors, irritabilitat i dolors musculars. A mesura que passa el temps, hi van apareixent diarrea, febre, dolors molt forts i extremitats engarrotades. Malgrat que aquests símptomes acaben al cap d'una setmana (els set dies i les set nits del vers de més amunt), encara roman un record constant de la droga.

Com veiem, els símptomes descrits en aquest vers recorden alhora la malària i la síndrome d'abstinència d'un addicte a l'heroïna.

⁴⁰ «Xarxa de vies fèrries i de vies mortes de ferrocarril per a emmagatzemament i manteniment de vagons i locomotores» (*The Free Dictionary*).

Un «railway yard» és una «cotxera» o «cotxeria».

Podria, per tant, tractar-se d'un lloc on els responsables deixen els trens *desossats* (mot pres del dialecte mexicà); és a dir, els trens en desús per a treure'ls peces i emprar-les en altres trens. En resum, «desossadors de trens».

⁴¹ Místics i formes de misticisme en què Ginsberg va estar interessat.

⁴² Sinònim de *jazz*.

⁴³ «the brilliant Spaniard» («el brillant espanyol») podria referir-se a Federico García Lorca. Per la seva correspondència i altres escrits, sabem que Ginsberg coneixia *Poeta en Nueva York* i el va impressionar força. Fins i tot arribà a queixar-se de la seva desconeixença de l'espanyol, que li hauria permès de copsar millor l'alè del poeta andalús.

⁴⁴ Es refereix a John Hoffman, un amic de Philip Lamantia, a Carl Solomon (que va morir a Mèxic) i a la novel·la *Sota el volcà* de Malcolm Lowry.

⁴⁵ Alguns dels membres de la Generació Beat van ser comunistes. El mateix Ginsberg va estar molt interessat pel marxisme, com observa Jack Kerouac a *On the Road (A la carretera)*, on apareix citat com a «Carlo Marx». A més a més, la família de Ginsberg procedia de jueus marxistes d'origen rus.

⁴⁶ Possible al·lusió a Wall Street.

⁴⁷ Aquest vers és una referència a una de les protestes organitzades per Judith Malina, Julian Beck i altres membres de «The Living Theatre», seguidors del teatre polític com a forma de comunicació d'Erwin Piscator.

⁴⁸ El vocable «pederasty» fa referència a la relació eròtica entre un home adult i un noi adolescent. La pederàstia, d'acord amb la terminologia anglosaxona, era prou comuna entre els antics grecs i tindria més a veure amb l'homosexualitat. En francès, «pédéraste» significa «homosexual» i en registre argòtic es diu «péde».

⁴⁹ El vers és una referència específica a Bill Canastra, qui va dur a terme les accions esmentades i va morir en caure per la finestra del metro.

⁵⁰ Una referència a Marlon Brando i la seva imatge com a motorista a «The Wild One».

⁵¹ Aquest és un dels versos que va cridar l'atenció dels censors del Govern i que provocaren la denúncia per la qual «Udol» es va veure implicat en un famós judici.

⁵² Aquest vers també va ser esmentat en el judici contra «Udol».

⁵³ Un bany turc és un altre dels llocs on els homes podien interactuar sexualment amb altres homes.

⁵⁴ L'espasa podria ser una referència fàl·lica.

⁵⁵ Ginsberg explica en aquest vers de quines tres formes van perdre els seus amants gais.

El terme «loveboys» («mascles») podria tenir aquí un sentit irònic, ja que un «loveboy» és un bisexual (*Urban Dictionary*).

«the three old shrews» («les tres velles harpies») és una al·lusió a les Moires de la mitologia grega o les Parques de la romana, deesses que decidien quan moria una persona en tallar un fil. El poeta

suggereix que els homes van perdre els seus amants a mans d'aquestes dones metafòriques. Tenen un sol ull i, potser, podria implicar una certa imatgeria fàl·lica.

a. La primera harpia és el «dòlar heterosexual» i podria significar que els nois deixaren de ser gais pel bé de les seves carreres.

b. La segona harpia podria al·ludir al fet que els homes van deixar les seves parelles embarassades.

c. La tercera harpia sembla una paròdia de l'esposa que no fa res llevat de seure sobre el cul. Però podria ser també una al·lusió a Penélope, l'esposa d'Odisseu, qui va passar molt de temps teixint. No podem, amb tot, oblidar que els fills es refereixen, a més, a la idea de la mort i el destí.

⁵⁶ Hi ha un joc homòfon entre «cunt» («cony») i «come» («correguda»).

⁵⁷ «N.C.» són les lletres inicials de Neal Cassady, el Dean Moriarty de Kerouac a *On the Road*. Cassady era conegut pel seu increïble apetit sexual. I també per robar cotxes. Aquest vers celebra precisament les seves escapades amoroses per tota classe de localitzacions.

⁵⁸ Ginsberg, que va estar enamorat de Cassady, el considerava un «Adonis», perquè era molt atractiu, com el déu mitològic, d'una bellesa excepcional. Reconeix en aquest vers que és l'heroi secret del poema i, per tant, la seva inspiració. Com també ho havia estat per a Kerouac. Paga la pena buscar més informació sobre el personatge, que va morir jove i que resultà ser un bon poeta.

⁵⁹ Una referència específica a la condició de Herbert Huncke després d'haver estat alliberat de Riker's Island.

⁶⁰ Tant en la Grècia antiga com en l'Imperi romà, els poetes eren coronats amb llores com a expressió de la seva excel·lència. La veu poètica podria estar suggerint que seran lloats com a herois si se suïciden.

⁶¹ En l'època en què el poema fou escrit era un barri marginal. Més endavant es va convertir en un dels districtes més de moda i cars de l'East Village.

⁶² Bill Keck construïa clavicèmbals i Ginsberg va tenir una conversa amb la seva muller una mica abans d'escriure «Udol».

⁶³ És una referència a l'apartament en què Ginsberg vivia quan va tenir la seva visió sobre Blake. El seu company de cambra, Russell Durgin, era un estudiant de teologia que guardava els seus llibres en caixes de taronges.

⁶⁴ «Rockandrolejant» és un joc de paraules creat a partir de l'expressió «rock and roll» i significaria «gronxant i rodant». Ara bé, les referències als psiquiàtrics que hi ha en aquest poema donen idea de la importància que van tenir per a la Generació Beat. Tal vegada Ginsberg va emprar l'expressió «rocking and rolling» amb un doble sentit que no només es referiria a la música («rock and roll»), sinó també al moviment endavant i endarrere dels bojós.

⁶⁵ El mot «incantations» («conjurs», «encantaments») relacionaria la poesia beat amb la poesia primitiva o primigènia.

⁶⁶ «Borsht» és un tipus de sopa russa feta amb arrel de remolatxa. Pel color roig intens podria ser una metàfora de la sang.

⁶⁷ En espanyol a l'original. Són coques de blat de moro que formen part de l'alimentació habitual dels països centreamericans (Mèxic, Nicaragua, El Salvador, Guatemala...). Tenen una funció semblant al nostre pa.

⁶⁸ El vers es refereix a un incident que va protagonitzar Louis Simpson, company de cambra de Ginsberg a la Universitat de Columbia, durant una breu estada en una institució mental per desordre d'estrès posttraumàtic.

⁶⁹ Ginsberg va treballar com a investigador de mercat per a Towne-Oller Associates, situat al carrer Montgomery de San Francisco, no pas a Madison Avenue.

⁷⁰ Una referència específica a Tuli Kupferberg.

⁷¹ «Soup alleyways» podria referir-se a «soup kitchens», on als «homeless» («sense sostre») i als pobres se'ls dona menjar.

⁷² «Chinatown» (el barri xinès) mai no ha estat precisament un barri glamurós, encara que no és en absolut un barri on hi hagi prostitutes en el cas dels Estats Units. Seria, doncs, una al·lusió clara a la pobresa en què vivien les «millors ments».

⁷³ Nom del tossal on Jesús va ser crucificat. En llatí significa «calvari». Ambdues, però, deriven del mot

«crani» en la seva respectiva llengua. Si volem anar més lluny, podríem també traduir-ho com: «viatjant al calvari amb els seus bòlids o viatjant amb el seu crani en forma de bòlid».

⁷⁴ Denver (Colorado) va ser força important per a la Generació Beat. Quant a Ginsberg, està relacionada amb les seves vivències amb Cassady i Kerouac, entre d'altres.

Prop d'allí, a Naropta, el nostre poeta va fundar la primera universitat budista dels Estats Units. Fins ara mateix hi ha cursos literaris i altres de molt de renom.

⁷⁵ Una referència a *Le Condamne a Mort* de Jean Genet.

⁷⁶ Aquest vers presenta múltiples referències a la realitat viscuda per Ginsberg. Anirem analitzant-les l'una rere l'altra:

a. A Mèxic, «cultivaren» o desenvoluparen una addicció a una classe de droga; possiblement el peiot.

Encara que Ginsberg afirma que és una al·lusió directa a Burroughs i Bill Garver, en aquella època Burroughs vivia a Tànger. De fet, Ginsberg diu a «Amèrica» que Burroughs és a Tànger i que no creu que en torni.

b. A les Muntanyes Rocoses (Carolina del Nord) vivia la germana de Jack Kerouac (com conta Ginsberg a *Dharma Bums*). Hi anaren per posar-se en contacte amb la natura i buscar el Buda.

c. A Tànger (el Marroc) tingueren afers amorosos amb jovenets.

d. El Southern Pacific és un trajecte ferroviari on Neal Cassady va treballar com a guardafrens.

e. Ginsberg considera que a la Universitat de Harvard esdevingueren persones narcisistes. John Hollander en fou alumne.

f. Finalment, al cementiri de Woodlawn (Nova York) sembla que, o bé «s'enganxaren» a una activitat sexual en grup anomenada «daisychain» que, literalment, significa «garlanda de margarides», però que en l'argot sexual al·ludeix a una orgia de tres o més persones en cadena (que no es pot traduir literalment al nostre idioma), o bé moriren. Tanmateix, no podem deixar d'esmentar que la mare de Ginsberg, Naomi, va viure prop del cementiri de Woodlawn.

⁷⁷ Aquest vers presenta una triple referència. En primer lloc, a la mare de Ginsberg, Naomi, qui va patir d'esquizofrènia paranoica. En segon lloc, a la reacció que Antonin Artaud tingué davant la teràpia de xoc. Finalment, al «To have done with the Judgment of God» d'Antonin Artaud amb què Solomon presentà Ginsberg a l'Institut Psicològic Presbiterià de Columbia.

⁷⁸ Des d'aquest vers fins al final del vers 68 —«(...) catatonia»— hi ha una referència específica a Carl Solomon.

En principi, aquests versos finals de la primera part van de dret a la que serà la tercera part, la qual se centra en Carl Solomon.

⁷⁹ El Dadaiisme va ser un moviment artístic d'avantguarda que emfasitzava les ximpleries i la irracionalitat i es va caracteritzar, entre altres coses, per l'absurd i el rupturisme. Sorgit en el context de l'època posterior a la Primera Guerra Mundial, implicava un moviment antiart que s'oposava a tot tipus de significació. L'expressió «dada» sorgeix de «cavall de batalla» i «pare», elegits a l'atzar. Encara que fundat a Zuric (Suïssa), va ser molt potent a França i es va estendre pertot arreu ràpidament.

En aquest vers, Ginsberg ens diu que els estudiants interrompen la lectura sobre el dadaiisme al City College de Nova York (CCNY) (al qual al·ludirà el poeta en altres poemes) tot llençant amanida de patates. Aquesta actitud reflecteix irònicament l'alegria del moviment, no pas el context prou més fosc en què aquest va sorgir.

⁸⁰ L'arlequí és el bufó de la comèdia de l'art italiana; ara bé, com a herència del món anglosaxó, és el rei dels inferns. Encara que el món dels folls és un món infernal, possiblement en aquest vers hi ha una forta càrrega d'ironia i sarcasme a causa del dolor que els manicomis provocaven en Ginsberg, on van estar la seva mare, Carl Solomon i ell mateix.

⁸¹ Una lobotomia és una operació quirúrgica en la qual part del cervell és extreta. Ginsberg i altres membres de la subcultura dels cinquanta i seixanta estaven força preocupats pels tractaments que rebia la gent per trastorns psiquiàtrics. Opinaven que, sovint, eren innecessaris i nocius i que l'únic que pretenien era «fer normals» de nou les persones amb problemes. En realitat, sols pensaven en un comportament educat en societat per part d'aquells malalts als qui, aleshores, la ciència no sabia com tractar. És més,

com ja sabem, «Udol» està dedicat a Carl Solomon, qui va experimentar un dràstic tractament amb teràpia de xocs en un hospital psiquiàtric.

⁸² És el pentylenetetrazol, droga emprada en teràpies de xoc com a estimulants circulatori i respiratori, encara que produeix grans convulsions. El pare de l'«invent» va ser un neuròleg i psiquiatra nord-americà d'origen hongarès anomenat Ladislas J. Meduna.

⁸³ «Madtowns» deu referir-se a les ciutats boges de l'est on la gent de debò boja viu, i no pas als hospitals.

⁸⁴ Institucions mentals associades a Naomi, la mare de Ginsberg, o a Carl Solomon. Els dos primers — Pilgrim State Hospital i Rockland State Hospital— són a Nova York i el tercer —Greystone State Hospital—, a Nova Jersey.

Ginsberg va conèixer Carl Solomon al Columbia Presbyterian Psychological Institute, però va ser substituït pel mot «Rockland» a causa de la seva eufonia rítmica.

El Pilgrim State Hospital va experimentar un creixement poblacional que el va convertir en el més gran hospital psiquiàtric del món, amb 13.875 pacients i al voltant de 4.000 empleats. En els anys cinquanta foren introduïts tractaments força agressius, com la lobotomia i la teràpia electroconvulsiva. La controvèrsia més coneguda sobre aquestes teràpies fou el cas de Beulah Jones, una pacient que hi va residir del 1952 al 1972. Va rebre ambdós tractaments i va quedar seriosament afectada. Tanmateix, tant aquest hospital com altres d'estats, començaren la seva decadència en arribar alternatives farmacèutiques no tan radicals.

El Rockland State Hospital va assolir el màxim de pacients el 1959, amb 9.000 residents i 2.000 membres de personal.

El Greystone Park Psychiatric Hospital va ser conegut sota diverses denominacions, com ara Greystone Psychiatric Park, Greystone Psychiatric Hospital o, simplement, el Greystone. Antigament, s'anomenà State Asylum for the Insane at Morristown, New Jersey State Hospital, Morris Plains i Morris Plains State Hospital. Feia referència a l'antic hospital psiquiàtric i a l'edifici històric que era a Morris Plains, Nova Jersey. Va ser edificat el 1876 per alleugerir la superpoblació que hi havia a l'únic manicomi existent llavors a Trenton, Nova Jersey. Originalment havia d'acomodar 350 persones, però la instal·lació va haver de ser ampliada unes quantes vegades i arribà a assolir 7.700 pacients, en unes condicions d'aglomeració sense precedents. El 2008 en va ser ordenat el tancament com a resultat de les condicions de deteriorament i amuntegament existents, i una nova instal·lació hi va ser construïda.

Una explicació d'aquest dramàtic creixement podria ser l'elevat nombre de soldats necessitats de tractament per desordre d'estrès posttraumàtic que la Segona Guerra Mundial va deixar; sense oblidar els conflictes bèl·lics posteriors en què es veieren immersos els Estats Units. Aquest incloïa teràpia de xoc amb insulina i electroconvulsiva. Greystone va ser un dels pocs llocs del país capaç de tractar tals pacients.

⁸⁵ Ginsberg va admetre que els asteriscs en aquest vers implicaven una supressió perquè en el seu lloc hi havia un impropri. Deixant, a més, l'espai el·líptic introduïa un element d'incertesa apropiat. Molts anys després, quan ja va ser capaç de distanciar-se emocionalment de la complicada història de la seva mare, va reinserir l'impropri en les seves lectures.

La mare de Ginsberg, Naomi Livergant (1896-1956), era una noia brillant i compromesa políticament que va començar de ben jove a patir una malaltia mental a causa de la qual va acabar els seus dies en un sanatori psiquiàtric on, finalment, li practicaren una lobotomia. És la mateixa operació que li van practicar a Carl Solomon.

⁸⁶ Des d'aquest vers i fins al 76, inclusivament, hi ha una sèrie d'al·lusions a les influències que en l'estil de Ginsberg van tenir un seguit d'autors i gèneres.

⁸⁷ En aquest vers expressa el seu profund deute amb el haiku i la poesia breu d'Ezra Pound i de William Carlos Williams pel que fa a l'el·lipsi.

⁸⁸ Quant a l'ús del vers llarg, Ginsberg el va prendre de «The catalog», de Walt Whitman, i l'hi va adaptar. Però, a més a més, a banda de l'adaptació, hi ha en aquest vers un significat afegit del mot «catalog», com a «llista de coses», perquè, a més de ser tot el poema una llista de descripcions de les accions de les «millors ments», és també una de les tècniques més importants emprades en «Udol», l'origen de la

qual estaria en l'obra de Walt Whitman.

⁸⁹ Al·ludeix a la insistència de Williams en la necessitat de mesura en la versificació. De fet, encara que «Udol» sembli un poema sense metre regular, Ginsberg afirmava que fou escrit amb un concepte de mesura adaptada a la idea que sobre la respiració tenia Williams: la durada de cada vers calia que depengués de la durada d'un interval d'inspiració-espiració; tot i que la durada de cada vers d'«Udol» és major que la de Williams.

⁹⁰ «the vibrating plane» és una referència al descobriment de la potada al globus ocular que està relacionada amb l'estudi sobre Cézanne dut a terme per Ginsberg.

⁹¹ Ginsberg continua reflexionant sobre les propietats màgiques de la poesia. Aquí exposa el contrast entre dues imatges visuals tot creant intervals en el Temps i l'Espai. Podem observar, endemés, que compara elements poètics amb parts de l'ànima i la consciència, com si la poesia fos central per a l'existència i no tan sols una forma especialitzada dins del món de l'art.

⁹² «Pater Omnipotens Aeterna Deus» és una expressió llatina que significa «Pare Omnipotent Déu Etern». L'expressió fou presa directament de Cézanne.

«Father Omnipotent Aeterna Deus»: el mot «pater» és substituït per «father», ja en anglès.

⁹³ Al·lusiona a l'enorme influència que les idees de Kerouac sobre la prosa espontània («Spontaneous Prose») van tenir en el treball de Ginsberg i, especialment, en aquest poema.

⁹⁴ Ginsberg contà que «Udol» havia sorgit gràcies a la decisió d'anotar el que li anava arribant al cap. Això explicaria el frenètic i inconnex, però extremament enèrgic, ritme del poema.

De fet, els poetes de la Generació Beat intentaren donar-li una nova forma a la sintaxi, la mesura, l'ordre i el ritme dels seus versos perquè volien convertir-la en quelcom de més sublim. Pretenien que l'escriptura es conformés al ritme del pensament. Degué ser una mena de corrent de consciència amb punts de contacte amb l'escriptura automàtica que ja havien encetat els surrealistes i de la qual va beure aquest poema.

⁹⁵ És un vers ambigu i difícil d'entendre.

Pel que fa al terme «beat», pot interpretar-se de maneres diferents i ja va crear polèmica en l'època en què fou emprat. Aquí s'ha optat per considerar-lo adjectiu amb el significat de «beatífic», tot tenint en compte l'assaig «Una definició de la Generació Beat», que apareix en aquest mateix llibre, i el que hi va dir Kerouac.

Pel que fa al final del vers, es tracta d'una referència doble. D'una banda, a la traducció de Càtul per Louis Zukofsky: «What might be left to say anew in time after death». De l'altra, al final de *Visions of Cody*: «I'm writing this book because we're all going to die». En tot cas, totes dues vindrien a significar que tots ells anoten el que els ve al cap i aspiren que sigui rellevant després de morts.

⁹⁶ Aquestes paraules podrien significar que, després de morts, les «millors ments» (que són poetes) ressusciten —«rose incarnate»—, com li va ocórrer a Jesús, i tornen convertits en músics de *jazz* els saxofons dels quals contenen una història sobre la gent que va sofrir per amor. Es tractaria, doncs, de joves messies que se sacrifiquen pel *jazz*.

⁹⁷ En un grup de *jazz*, un «horn» pot ser qualsevol instrument de vent. Ara bé, no podem pas eludir el fet que Ginsberg podria estar jugant aquí també amb el símbol clàssic de la banya d'or.

⁹⁸ Aquests mots en hebreu són una versió de les darreres paraules de Jesucrist en la creu: «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?»

Tot i que Ginsberg va créixer en un ambient familiar agnòstic, va estar molt interessat per les seves arrels jueves i altres conceptes espirituals transcendents.

⁹⁹ Per a Ginsberg, el *jazz* apresa completament l'emoció de la gent que se sent abandonada per Déu.

¹⁰⁰ La poesia del grup és comparada amb una part física d'ells mateixos que és arrencada dels seus cossos. Escriure és un autosacrifici semblant al sacrifici de Jesucrist. A canvi, però, els seus poemes i els seus cossos poden ser «menjats», fins i tot un miler d'anys després, de la mateixa manera que el cos de Crist és menjat en el sagrament de l'Eucaristia. Per a Ginsberg, doncs, poetes i músics són els redemptors i savis del món.

¹⁰¹ Podríem sintetitzar la primera part d'«Udol» en la frase: «Les millors ments embogiren» com a

resposta a la pregunta «Qui?».

Quant a la segona part, en resposta a la pregunta «Què?», podríem resumir-la en: «Allò que va provocar que les millors ments embogiren».

¹⁰² Mítica criatura que tenia cap d'ésser humà i cos de lleó. La més famosa estàtua d'una esfinx és a prop de les grans piràmides d'Egipte. Ara bé, Ginsberg hi afegeix un tret industrial, perquè la seva esfinx és feta de ciment i alumini, materials de construcció actuals. Ens recordaria una mica el Futurisme.

¹⁰³ Moloc, símbol alhora del foc purificador i de l'esperit, va ser el déu de fenicis, cartaginesos i cananeus. La mitologia grega el va identificar amb Cronos i la llatina, amb Saturn. A causa d'una catàstrofe esdevinguda en el despertar dels temps, l'esperit de Moloc va passar de matèria a fosc. Segons les creences fenícies i l'heretgia agnòstica, l'ésser humà era l'encarnació d'aquella mateixa tragèdia i, per a redimir-se d'aquell pecat, havia d'ofrir sacrificis a Moloc.

Generalment, Moloc és representat com una figura humana amb cap de moltó o vedell assegut en un tro i amb una corona o un altre distintiu de la reialesa, com ara un bàcul. Els sacrificis preferits pel déu eren els nens, especialment els bebès, que són els més impregnats de matèria, característica que els adults perdien amb el temps en desenvolupar el seu esperit. Als temples on se li retia culte hi havia una enorme estàtua de bronze del déu. Aquesta estava buida i tenia la boca oberta i els braços estesos amb les mans juntes i els palmells cap amunt, disposat a rebre l'holocaust. Dins de l'estàtua s'encenia un foc que s'alimentava incessantment durant el cerimonial. En ocasions, els braços estaven articulats de manera que els nens que servien de sacrifici eren dipositats en les mans de l'estàtua i, gràcies a unes cadenes a les quals estaven enganxades, s'elevaven fins a la boca de manera que introduïen la víctima dins el ventre incandescent del déu.

Moloc apareix citat amb diferents noms en diversos passatges de la Bíblia, com ara al *Levític 18:21*: «And thou shalt not let any of thy seed pass through the fire to Moloch» («no sacrificaràs cap fill teu cremant-lo en honor de Moloc»).

Els crítics opinen que a «Udol» ha estat emprat com a símbol de la metròpoli fritzlangiana, és a dir, la ciutat capitalista. Potser devia ser una metàfora de la moderna societat nord-americana, que s'engoleix el jovent i l'embogeix. Com a suport d'aquesta teoria hi ha el fet que el mussol —«owl» en anglès— era un dels símbols de Moloc i el títol del poema és «Udol», la qual cosa entranya un joc de paraules.

¹⁰⁴ Al·lusió a *God's Man*, novel·la gràfica de Lynd Ward que era a la biblioteca infantil de Ginsberg.

¹⁰⁵ Al·lusió a *Urizen*, un dels quatre zoes de William Blake.

¹⁰⁶ Amb «vasta pedra de la guerra» al·ludeix al fet que en aquells psiquiàtrics es tractava excombatents de la Segona Guerra Mundial. La «vasta pedra» es refereix a Rockland i a Pilgrim. Moloc és el psiquiàtric, però també és Amèrica en l'època en què s'institucionalitzà la bogeria amb enormes psiquiàtrics. Les forces obscures cooperen dins Amèrica.

¹⁰⁷ Encara que un dels significats de «stunned» és «esbalaït», aquí també podria tenir el sentit de «desorientat», «insensible», «sense sentit», «atordit», «atabalat».

Quant als governs, Ginsberg fa acusacions més específiques, ja que associa Moloc amb les institucions governamentals, com ara les presons o el Congrés. Per al poeta, Moloc representaria l'autoritat social responsable de la guerra i els pesars.

¹⁰⁸ Des de «(...) breast...» (vers 83) fins a «(...) endless Jehovahs!» (vers 84) hi ha un seguit de referències a diversos films de Fritz Lang, el més notable dels quals va ser «Metropolis», on el terme «Moloc» està directament relacionat amb una fàbrica monstruosa. Ginsberg afirmà haver-se inspirat també en «M, un assassí entre nosaltres» i «Das testament des Dr. Mabuse».

¹⁰⁹ Ginsberg afirmava que la segona part d'«Udol» estava inspirada en una visió —induïda pel peiot— de l'hotel Sir Francis Drake, el protagonista del nom del qual se li aparegué com una cara monstruosa.

¹¹⁰ «Jehovah» és el nom hebreu de Déu. Com que sabem que Moloc és un fals déu, possiblement la seva comparació amb el Déu «real» sigui irònica.

¹¹¹ En aquest vers continua el to irònic de l'anterior, ja que Moloc és «amor» i l'«ànima», tot el contrari del que se suposa que simbolitza Moloc, que és el capitalisme. Recordem que Ginsberg va estar sempre interessat pel marxisme. De fet, procedia d'una família on alguns avantpassats havien estat comunistes

russos que hagueren de sortir de Rússia per això i, també, perquè eren jueus. Com la seva família, creia que el capitalisme explotava el proletariat i provocava violentes guerres. En llegir informacions sobre els seus primers anys de vida, hem descobert que la seva mare acostumava a dur-lo amb el seu germà a reunions polítiques on el marxisme n'era nucli central. A més a més, s'anticipa a la crítica de la seva propera obra, «Amèrica».

¹¹² Aquest vers recorda el «Dhammapada», l'estrofa inicial del qual afirma que tot el nostre patiment procedeix de la ment. Com ja hem indicat amb anterioritat, tant Ginsberg com el grup poètic al qual pertanyia ajudaren a la difusió i la comprensió del budisme en Occident, si bé no tots els components s'hi dedicaren, ja que tan sols tingueren una curiositat intel·lectual pel tema.

És també una referència a la idea que Ezra Pound tenia sobre la usura apareguda als *Cantos*, així com a les idees de Blake, específicament la «Mind forg'd manacles» que podria ser traduït per «manilles de forja» del poema «London».

Ginsberg afirmava que «Moloch whose name is Mind!» és el «quid de la qüestió del poema».

¹¹³ La paraula «capital» també presenta dues accepcions, puix que pot referir-se a la seu urbana més important d'un país o a un cabdal monetari. Encara que la segona accepció està més propera a la frase que la precedeix («skeleton treasures!»), deu referir-se sobretot a la primera, ja que parla d'«apartaments, suburbs, industries, nations, madhouses...», conceptes relacionats amb les ciutats. Ens trobem, doncs, de nou amb la seva habitual ambigüitat.

¹¹⁴ És una referència a «Matin», poema del recull *Une Saison en Enfer* d'Arthur Rimbaud.

¹¹⁵ En síntesi, el vers ens diu que tot allò considerat bo és llençat al riu. Novament hi ha una vaga al·lusió al suïcidi: les «millors ments» boten «des de la teulada» del seu apartament i cauen «al carrer». A més a més, la imatge d'allò que va pel riu i la de la gent que bota es fonen en aquest vers. No trobem, doncs, un final feliç en aquesta segona part d'«Udol».

I no podia ser menys, perquè, malgrat ser les «millors ments» els protagonistes de la primera part, és impossible bandejar els suïcidis que es van produir després del crack del 1929, a més de les terribles conseqüències que va tenir, sobretot entre la classe obrera i els més desfavorits pel capitalisme.

¹¹⁶ «Rockland» («terra rocallosa») és el nom simbòlic que Allen Ginsberg li va donar al New York State Psychiatric Institute, avui anomenat Columbia Presbyterian Psychiatric Institute (Estat de Nova York), on va ingressar el juny del 1949 i on va conèixer Carl Solomon. El dia que es veieren per primer cop, Solomon es va presentar dient-li:

—Hola, soc Kirilov —(personatge d'*Els posseïts* de Dostoievski) i Ginsberg li va contestar:

—I jo, el Príncep Myshkin —(protagonista de *L'idiota*, del mateix autor).

És una constatació, doncs, que ésser boig no està mal vist en aquest poema.

¹¹⁷ «I'm with you in Rockland» és una anàfora que es repetirà al començament de cadascun dels versos de la tercera part. Sembla una salmòdia i, alhora, un jurament de lleialtat.

¹¹⁸ Una de les idees delirants de Solomon és que creia haver assassinat «dotze secretàries».

¹¹⁹ Carl Solomon era, com Ginsberg, escriptor i tots dos escrivien lletres satíriques al Columbia Presbyterian Psychological Institute per a Malcolm de Cahzal i T.S. Eliot, les quals al final no arribaren a enviar mai.

¹²⁰ El sentit del vers és clarament irònic: cap mitjà de comunicació no parlaria mai d'un cas tan poc popular com és l'estat mental de Carl Solomon.

¹²¹ El sentit d'aquest vers també és irònic, a més de tenir-ne altres.

Que els pits produeixin te en lloc de llet podria tenir més d'un sentit: o bé fer referència a la infertilitat o bé als seus orígens socials i culturals —classe mitjana anglosaxona i protestant— o bé a algun fet relacionat directament amb Solomon. Amb tot, sí que podríem acceptar la relació que hi ha entre aquest vers i les *Mamelles de Tirèsias* de Guillaume Apollinaire.

D'altra banda, les «spinsters» són dones solteres grans i és difícil que de les seves mamelles pogués sortir llet o te...

¹²² Tal vegada, podria haver-hi alguna al·lusió sexual en els jocs de paraules que Solomon fa sobre els cossos de les seves infermeres. També irònica quan Ginsberg compara les infermeres sobre les

quals Solomon crea jocs de paraules amb «harpies», éssers mitològics meitat dones meitat ocells monstruosos que ja han estat esmentades en la primera part

123 Des del començament d'aquest vers fins a «(...) body again» (vers 106) Ginsberg al·ludeix a un fet real: Carl Solomon va rebre un tractament de xoc i va ésser «empresonat» en una camisa de força a Pilgrim State.

124 Hi havia habitualment taules de ping-pong als hospitals per tal d'ajudar els pacients a passar l'estona. En aquest vers sembla que el ping-pong ha fet que Solomon perdés el control. Però no podem oblidar que podria estar al·ludint també a un ping-pong metafòric.

125 Ginsberg fou esbroncat per grapejar un piano del Columbia Presbyterian Psychological Institute.

126 L'expressió «armed madhouse» associa l'hospital psiquiàtric amb un dels més grans enemics de Ginsberg: l'exèrcit.

127 Rockland (Columbia Presbyterian Psychiatric Institute) està situat a Long Island, Nova York.

128 La població de Pilgrim State era de vint-i-cinc mil habitants.

129 La «Internacional» era una cançó per als proletaris del món procedent del *Little Red Songbook*. Es tracta d'una crítica a l'obsessió anticomunista dels Estats Units, com es va constatar en la cacera de bruixes.

130 Una referència al «cottage» del carrer Milvia, a Berkeley (Califòrnia), on molts dels poemes de *Howl and Other Poems* van ser escrits, incloent «A Strange New Cottage in Berkeley».

Nota a peu de pàgina per a «Udol»

Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat! Sagrat!
Sagrat! Sagrat! Sagrat!

El món és sagrat! L'ànima és sagrada! La pell és sagrada! El nas és sagrat! La llengua i el piu i la mà i el forat del cul sagrats!

Tot és sagrat! tothom és sagrat! pertot és sagrat! tots els dies són eterns¹! cada home és un àngel!

El rodamon és tan sagrat com el serafí! el boig és sagrat com tu ànima meva ets sagrada!

La màquina d'escriure és sagrada el poema és sagrat la veu és sagrada els oïdors són sagrats l'èxtasi és sagrat!

Sagrat Peter² sagrat Allen³ sagrat Solomon⁴ sagrat Lucien⁵ sagrat Kerouac⁶ sagrat Hunckle⁷
sagrat Burroughs⁸ sagrat Cassady⁹ sagrats els desconeguts captaires fotuts i sofrents
sagrats els horribles àngels humans!

Sagrada la meva mare en el dement asil! Sagrats els pius dels avis de Kansas!

Sagrat el gemegaire saxofon! Sagrat l'apocalipsi bop¹⁰! Sagrades les bandes de jazz la marihuana els *hipsters* la pau el peiot les gaites & els tambors!

Sagrades les solituds de gratacels i paviments! Sagrades les cafeteries plenes de gent! Sagrats els misteriosos rius de llàgrimes sota els carrers!

Sagrada la devastadora força solitària¹¹! Sagrat el vast xai de la classe mitja! Sagrats els guillats pastors de les rebel·lions! Qui es curra¹² Los Angeles ÉS Los Angeles!

Sagrada Nova York Sagrada San Francisco Sagrada Peoria & Seattle Sagrada París Sagrada Tànger Sagrada Moscou Sagrada Istanbul!

Sagrat temps en l'eternitat sagrada eternitat en el temps sagrats els rellotges en l'espai sagrada la quarta dimensió sagrada la cinquena Internacional¹³ sagrat l'Àngel en Moloc!

Sagrada la mar sagrat el desert sagrat el ferrocarril sagrada la locomotora sagrades les visions
sagrades les al·lucinacions sagrats els miracles sagrat el globus ocular sagrat l'abisme!

Sagrada clemència! mercè! caritat! fe! Sagrades! Nostres! cossos! sofriment! magnanimitat!

Sagrada la sobrenatural extra brillant intel·ligent amabilitat de l'ànima!

Berkeley, 1955

Notes

- ¹ Referència a «Auguries of Innocence» de Blake: «Hold Infinity in the palm of your hand / And Eternity in an hour».
- ² Peter Orlovsky.
- ³ Allen Ginsberg.
- ⁴ Carl Solomon.
- ⁵ Lucien Carr.
- ⁶ Jack Kerouac.
- ⁷ Herbert Huncke.
- ⁸ William S. Burroughs.
- ⁹ Neal Cassady.
- ¹⁰ El «bop» és un estil de *jazz* que va començar als quaranta. És sinònim de «bebop». També va ser un tipus de ball molt popular entre els quaranta i els seixanta.
- ¹¹ El mot «juggernaut» prové de l'hindi «jagganath» i significa «força massiva, inexorable i devastadora que ho arrossega tot al seu pas». És, a més a més, el títol del déu Krishna i l'avatar o la manifestació del déu Vixnu. Un altre significat és el de «camió i piconadora».
- ¹² No és gens fàcil saber a quina de les moltes accepcions —cultes i argòtiques— es refereix Ginsberg en aquest vers en emprar el verb «to dig»: «cavar», «aprofundir», «sondejar», «entendre», «captar», «agafar al vol alguna cosa», «gaudir», «enxampar», «pençar», etc.. Potser a totes.
Tal vegada, la idea que expressa el vers sigui que qualsevol persona que penca, que aprofundeix o lluita per una ciutat és aquesta ciutat.
- ¹³ Una referència a les quatre Internacionals: trobades de grups comunistes, socialistes i laboristes. La Primera Internacional (1864) va estar encapçalada per Karl Marx i Frederick Engels; la Cinquena Internacional, afirmava Ginsberg, encara havia de venir.

SEGONA PART

Cançons

Setembre a Jessore road¹

Milions de bebès contemplant els cels
Panxes unflades, grans ulls desorbitats
A Jessore road²—cabanyes de llargs bambús
Cap lloc on cagar llevat dels solcs dels canals de sorra

Milions de pares sota la pluja
Milions de mares adolorides
Milions de germans afligits
Milions de germanes sense cap lloc on anar

Un milió de ties moren per pa
Un milió d'oncles ploren els morts
Milions d'avis sense llar i trists
Milions d'àvies silenciosament embogides

Milions de filles caminen pel fang
Milions de criatures es renten a la inundació
Un Milió de noies vomiten & gemeguen
Milions de famílies desesperades i soles

Milions d'ànimes Milnoucentssetantau
sense llar a Jessore road sota un sol gris
N'ha mort un milió, els milions que poden
Caminar cap a Calcuta des del Pakistan Oriental

Taxi en setembre al llarg de Jessore road
En una carreta de bous uns esquelets arrossequen una càrrega de carbó
Per aigualits camps a través de solcs inundats per la pluja
Pastissos de femta als troncs, cabanyes amb teulades de plàstic

Humides processons Famílies que caminen
Raquítics nois capgrossos que no parlen
Semblen ossudes calaveres & silencis ulls desorbitats

Negres àngels famolencs disfressats d'humans

La mare s'aclofa plorant & apunta als seus fills

Dempeus amb primes comes com monges d'avançada edat

amb cossos petits les mans a les seves boques resant

Cinc mesos de minso menjar des que s'hi instal·laren

Sobre una estoreta amb una petita olla buida

El pare aixeca les mans davant l'infaust destí dels seus

Les llàgrimes arriben als ulls de la mare

El dolor fa plorar la mare Maia³

Dues criatures plegades sota l'ombra d'un sostre de palma

Em miren fixament no es pronuncia cap mot

Ració d'arròs, de lletilles un cop a la setmana

Llet en pols per a dòcils nadons cansats de la guerra

Ni diners per a verdures ni treball per a l'home

L'arròs dura quatre dies mengen mentre poden

Després les criatures es moren de fam tres dies seguits

i vomiten el seu pròxim menjar si no mengen lentament.

A Jessore road la Mare plorà als meus genolls

En llengua bengalí plorà senyor Si us plau

El carnet d'identitat fet miques al terra

El marit encara espera a la porta de l'oficina del campament

El bebè jugava mentre jo rentava la inundació

Ara ja no ens donaran més menjar

Les monedes són aquí a la meva cartera de cel·luloide

Innocent joc infantil la nostra maledicció mortal

Dos policies envoltats per milers de nois

Amuntegats esperen les alegries del seu pa de cada dia

Porten grans xiulets & llargs estics de bambú

per donar-los un mastegot a la cua Juguen amb la fam

Trencant la cua i saltant al davant

Dins del cercle es fa escàpol un flac caganiu

Dos germans avancen ballant sobre l'escenari de fang

Els guardes fan sonar els seus xiulets & corren al darrere enrabiats

Per què estan aquests infants aplegats en massa en aquest indret

Rient en broma & reclamant un espai

Per què esperen aquí tan alegres & aterrits

Per què aquesta és la Casa on donen a les criatures pa

L'home a la porta del pa Crida & surt

Milers de nois & noies Absorbeixen el seu crit

És de joia? és una pregària? «No més pa avui»

Milers de Criatures criden alhora «Hurra!»

Corren a casa les tendes de campanya on els ancians esperen

Criatures missatgeres amb pa de l'estat

No més pa avui! & cap indret on aclofar-se

Bebè dolorit, fastigosa merda té.

Milers de calaveres malnodrides durant mesos

La disenteria drena les entranyes de cop

La infermera mostra la targeta de les malalties Enterostrep

S'espera la suspensió o com a alternativa el clorostrep⁴

Camps de refugiats en barraques d'hospital

El nadó jeia despullat sobre les primes falde de la mare

Una setmana d'edat i de la mida d'una mona Ull de nadó reumàtic

Gastroenteritis Septicèmia a milers han de morir

Setembre a Jessore road un *rickshaw*⁵

50.000 ànimes en un sol camp vaig veure

fileres de cabanyes de bambú a la inundació
drenatges oberts, & xopes famílies esperant el menjar

Camions inundats a la frontera, el menjar no poden passar,
La màquina de l'Àngel americà si us plau veniu ràpid!
On és l'Ambaixador Bunker⁶ avui?
Estan els seus Helios⁷ metrallant nens que juguen?

On són els helicòpters d'AJUDA dels EUA?
Passant maria de contraban a l'ombra verda de Bangkok.
On és la Llumínosa Força Aèria americana?
Bombardejant el Nord de Laos tot el dia i tota la nit?

On són els Exèrcits d'Or del President?
La multimilionària Força Naval misericordiosa i Agosarada?
Portant-nos medicines menjar i alleujament?
Napalmejant Vietnam del Nord i causant més dolor?

On són les nostres llàgrimes? Qui plora per aquest dolor?
On poden aquestes famílies anar sota la pluja?
Les criatures de Jessore road clouen els seus ullassos
On dormirem quan mori el Nostre Pare?

A qui demanarem arròs i atenció?
Qui pot portar pa al fètid cau d'aquesta inundació de merda?
Milions de criatures soles sota la pluja!
Milions de criatures plorant adolorides!

Sonin Oh llengües del món per la seva aflicció
Repiquin veus per l'Amor que no coneixem
Repiquin vostès campanes de dolor elèctric
Sonin en la consciència del cervell americà

Quantes criatures som les que anem perdudes?

De qui són aquestes filles que hem vist convertir-se en fantasmes?
Com són les nostres ànimes que hem deixat de preocupar-nos-en?
Repiquin músics i plorin si en gosen fer-ho—

Crits al fang junt al drenatge de sorra de la casa amb sostre de palla
Dormides en enormes canonades sota la pluja de l'humit camp de merda
Demores al costat del pou de bombament, Aflició per al món!
les criatures del qual encara moren de fam arraulides als braços de les seves
[mares.

Es això el que em vaig fer a mi mateix en el passat?
Què hauria de fer? Li vaig preguntar al Poeta Sunil⁸?
Marxar i deixar-los sense diners?
Què caldria que fes per amor a les meves entranyes⁹?

Què hauríem de fer per les nostres ciutats i els nostres cotxes?
Què comprarem amb els nostres Cupons Estatals¹⁰ a Mart?
Quants milions seuen a Nova York
& sopen a taula aquesta nit carn de porc sense desossar & rostida?

Quants milions de llaunes de cervesa es llancen
als Oceans de la Mare? Quant costa?
En cigars gasolines i somnis de cotxes i d'asfalt
Que empudeguen el món i desdibuixen els raigs de les estrelles—

Finiu la guerra al vostre pit amb un sospir
Veni a tastar les llàgrimes amb els vostres propis ulls humans
Compadiu-vos dels milions de fantasmes que hi veieu
Morts de fam al Samsara¹¹ en la TV del planeta

Quants milions més de criatures han de morir
abans les nostres Bones Mares no percebin el Gran Senyor?
Quants bons pares paguen impostos per reconstruir
Les forces armades que es vanten de les criatures que han assassinat?

Quantes ànimes travessen caminant Maia¹² adolorides

Quants bebès sota una pluja il·lusòria?

Quantes famílies ulleroses perdudes?

Quantes àvies convertint-se en fantasmes?

Quants amors que mai no aconseguen pa?

Quantes Tietes amb forats al cap?

Quantes germanes amb els cranis al terra?

Quants avis que mai més no faran cap so?

Quants pares afligits

Quants fills sense cap lloc on anar?

Quantes filles sense res per menjar?

Quants oncles amb peus inflats i malalts?

Milions de bebès adolorits

Milions de mares sota la pluja

Milions de germans afligits

Milions de criatures sense cap lloc on anar

Nova York, 14-16 de novembre del 1971

Notes

¹ Aquest poema va ser escrit després de visitar els camps de refugiats de Bengala Occidental.

El següent fragment explica els motius pels quals va ser escrit:

«Bangladesh va emergir com a país independent en el mapa mundial el 1971, després d'un espantós genocidi infligit pel Pakistan (llavors, el Pakistan Occidental). Durant nou llargs mesos la profunda guerra va oferir al món un sacrifici de 3 milions de persones —un dels més grans i cruels genocidis de la història mundial. El poema d'Allen Ginsberg, «September on Jessore Road», és un excel·lent retrat dels dies que van constituir aquells llargs mesos. Pot ser considerat un delicat i emotiu museu d'imatges del sofriment i del dolor d'aquells dies; paral·lelament, Ginsberg aprofità per criticar el seu propi país, Amèrica, per no haver ajudat les víctimes de la guerra de Bangladesh. Així doncs, aquest escrit intenta rendir homenatge a l'excel·lència d'Allen Ginsberg en descriure les condicions de Bangladesh el 1971 mitjançant l'ús d'imatges i com, per mitjà d'aquestes, també es burla d'Amèrica, ja que es tracta d'una sàtira envers tota la humanitat. Ginsberg enceta algunes preguntes respecte

del rol d'Amèrica durant el 1971, la qual cosa realment desemmascara les autoanomenades organitzacions d'ajuda humanitària junt amb els països que en són propietaris». (Md. Mohiul Islam. IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS) Volume 21, Issue 4, Ver. II, (Apr. 2016) PP 28-32 e-ISSN: 2279-0837, p-ISSN: 2279-0845. www.iosrjournals.org)

- ² Jessore Road és una carretera que connecta Shyambazar a través de Dum Dum (totes dues a Calcuta) amb Jessore, a Bangladesh.
- ³ En les religions de l'Índia el culte a la deessa mare és conegut des del vedisme. A partir de la literatura purànica (des del segle iii a.C.) s'al·ludeix a la deessa mare amb diversos noms, com ara Durga, Deví, Maia, Párvati...
- ⁴ Cloramfenicol i dihidrostreptomícina (clorostrep) per al tractament de la diarrea en gossos i gats.
- ⁵ Vehicle oriental de dues rodes estirat per un home. Bicitaxi.
- ⁶ Ellsworth F. Bunker (1894-1984). Home de negocis nord-americà i diplomàtic (ambaixador a l'Argentina, l'Índia, el Nepal i el Vietnam del Sud). També va ser un «hawk» a la guerra del Vietnam i del Sud-est asiàtic durant els seixanta i els setanta.
- ⁷ L'Helio AU-24 Stallion fou una arma de combat americana per a la contrainsurgència desenvolupat per la United States Air Force. Se'n van construir un total de 20 durant la guerra del Vietnam. La major part en fou més tard venuda a la Khmer Air Force.
- ⁸ Sunil Gangopadhyay (1934-2012). Poeta i novel·lista nascut a Bangladesh.
- ⁹ Sovint, l'expressió «fruit of his loins» s'empra per referir-se als fills. Tal referència també apareix en la «Versió del Rei Jacob». En català podríem traduir-la com «el fruit de les meves entranyes» o «el fruit del meu ventre» si parem esment al que apareix a la Bíblia.
- ¹⁰ Cupons estatals que es poden canviar per menjar.
- ¹¹ Es refereix al cicle del naixement, la vida, la mort i l'encarnació (renaixement en el budisme) en diferents tradicions filosòfiques: hinduisme, budisme, jainisme, bön, sijisme, gnosticisme, Rosacreus... i altres religions filosòfiques antigues del món.
- ¹² Ginsberg al·ludeix a l'hinduisme i es tractaria del món dels fenòmens, les aparences i les formes, la il·lusió i l'engany.

TERCERA PART

Assaigs

Poesia, Violència i Xais Tremolosos o Manifest del Dia de la Independència

La història recent és la crònica d'una vasta conspiració per imposar-li a la humanitat un nivell de consciència mecànica i exterminar totes les manifestacions d'aquesta única part de la sensibilitat humana, idèntica en tots els homes, que l'individu comparteix amb el seu Creador. És gairebé completa la supressió d'aquesta individualitat contemplativa.

Les úniques dades històriques immediates que podem conèixer i amb les quals podem actuar són les que alimenten els nostres sentits a través de la comunicació de masses.

Aquests mitjans de comunicació són exactament els indrets en què les sensibilitats més pregones i personals i les confessions de la realitat han estat més prohibides, ridiculitzades, reprimides.

Al mateix temps s'ha produït una esclatxa en la consciència de masses dels Estats Units— una sobtada emergència de la percepció en un vast inframón del subconscient nacional emplenat de gasos nerviosos, bombes d'extermini universal, burocràcies malintencionades, sistemes de policia secreta, drogues que obren la porta a Déu, naus que abandonen la Terra, terrors químics desconeguts, somnis dolents a l'abast.

Com que els sistemes de comunicació de masses sols poden transmetre nivells de la realitat oficialment acceptables, ningú no pot arribar a abastar la vida secreta de l'inconscient. Ningú als Estats Units no pot arribar a saber el que ocorrerà. Ningú no en té un control real. Els Estats Units tenen un col·lapse nerviós. La poesia és la crònica de les percepcions individuals de l'ànima secreta de l'individu i com que tots els individus són iguals als ulls del seu creador, també per a l'ànima del món. El món té una ànima. Els Estats Units tenen un col·lapse nerviós. San Francisco és un dels molts llocs on alguns individus, poetes, han tingut la sort, el coratge i el destí d'entreveure-hi quelcom de nou a través de l'esclatxa de la consciència de masses; s'han exposat a una percepció de la seva pròpia natura, de la natura dels governs i de la natura de Déu.

Hi ha hagut, per tant, gran exaltació, desesperació, profecies, pressions, suïcidis, secrets i gaubança pública entre els poetes de la ciutat. Aquests del populatxo la percepció individual dels quals és prou fràgil perquè pugui ser modelada pels estereotips de la comunicació de masses desaproven i neguen la percepció. La policia i els periòdics s'hi han ficat, els productors de Hollywood boigs preparen ara mateix bestials estereotips en l'escena.

Els poetes i aquells que comparteixen les seves activitats o en mostren algun indici en la indumentària, als cabells o en un comportament de caràcter comprensiu o a la moda són ridiculitzats. A aquells de nosaltres que hem fet ús de certes drogues benèvols (marihuana) per alterar la nostra consciència a fi de guanyar-ne percepció la policia ens deté al mig del carrer. El peiot, un agent històric que provoca visions, està prohibit sota pena d'arrest. A aquells que han fet ús d'opiacis i cavall se'ls amenaça amb cadena perpètua i mort. Ser un ionqui a Amèrica és com ser jueu a l'Alemanya nazi.

Ha crescut en tots els estats una burocràcia policial immensa i sàdica, encoratjada pel Govern central, per tal de perseguir els il·luminats, rentar el cervell del públic amb mentides

oficials sobre les drogues i aterrir i destruir aquells addictes la recerca espiritual dels quals els ha fet emmalaltir.

Els qui es desvien de l'estereotipus sexual de la massa, els quietistes¹, aquells que no volen treballar per diners, o dir mentides ni fer armes per contracte ni allistar-se en els exèrcits que assassinen i amenacen, aquells que volen gandulejar, pensar, descansar en les visions, actuar meravellosament per ells mateixos sense ajut, parlar sincerament en públic, inspirats per la Democràcia—quin és el seu destí psíquic ara mateix als Estats Units? A uns Estats Units que han junyit la porció més gran de la seva economia a preparacions mentals i mecàniques per a la guerra?

De la literatura que expressa aquestes percepcions se n'han rigut, l'han interpretada malament i l'han reprimida una horda d'intermediaris l'espantosa lleialtat dels quals a l'organització de la comunicació de massa dels estereotips els impedeix de simpatitzar (no sols amb la seva pròpia naturalesa íntima sinó també) amb qualsevol manifestació d'individualitat incondicional. Em refereixo a periodistes, editorials comercials, col·legues de la crítica literària, multituds de professors de literatura, etc., etc. La poesia és odiada. Escoles senceres de crítica acadèmica s'han aixecat per intentar provar que la consciència humana d'esperit incondicional és un mite. A una renaixença poètica que s'albirà a San Francisco s'ha respost amb lletgesa, indignació, gelosia, virulència i bròfegues declaracions de superioritat.

I de violència. Per part de la policia, dels funcionaris de duanes, dels empleats de correus, dels administradors de les grans universitats. Per part de qualsevol persona l'amor al poder de la qual l'hagi duta a posicions on ha pogut intimidar una altra gent amb diferents opinions—o visions.

Els interessos són massa grans—uns Estats Units embogits pel materialisme, uns Estats Units estat-policia, uns Estats Units sense sexe ni ànima, uns Estats Units preparats per lluitar contra el món en defensa d'una falsa imatge de la seva autoritat. No els Estats Units agrestos i bells dels camarades de Walt Whitman, ni els històrics Estats Units de William Blake i Henry David Thoreau en els quals la independència espiritual de cadascun dels seus individus era una Amèrica, un univers, més immens i impressionant que no pas totes les burocràcies abstractes i tots els funcionariats autoritaris del món combinats.

Sols aquells que han penetrat en el món de l'esperit saben que hi ha una vasta rialla en la il·lusòria aparença de l'autoritat mundana. I que tots els homes, en un moment o altre, penetren en aquell Esperit, sigui en vida o després de morts.

Quants hipòcrites hi ha als Estats Units? Quants xais tremolosos, temorosos d'aquest descobriment? Quina autoritat hem erigit sobre nosaltres mateixos que ens fa diferents del que érem? Qui prohibirà que un art sigui publicat al món? Quins conspiradors tenen el poder de decidir la nostra forma de consciència, els nostres gaudis sexuals, els nostres treballs diferents i els nostres amors? Quins dimonis² decideixen les nostres guerres?

Quan descobrirem uns Estats Units que no neguin el seu propi Déu? Que no acaparin armes, ni diners, ni policia, ni un milió de mans per assassinar la consciència de Déu? Que no escupin el bell rostre de la poesia que lloïn la glòria de Déu i que plorin sobre la pols del món?

Pels volts del 4 de juliol del 1959

Notes

¹ El quietisme (llat. «quies, quietus»: «inactiu», «en repòs»), en el sentit més ampli, és la doctrina que afirma que la més alta perfecció de l'home consisteix en una espècie d'autoaniquilació psíquica i la consegüent absorció de l'ànima en la Divina Essència, fins i tot durant la vida present. En estat de

quietud, la ment és completament inactiva, ja que no pensa ni desitja pel seu compte, sinó que roman passiva mentre Déu obra en ella. És, llavors, i en termes generals, una mena de misticisme.

En els seus trets essencials, el quietisme és característic de les religions de l'Índia. Tant el bramisme com el budisme apunten a una mena d'autoaniquilació, un estat d'indiferència en el qual l'ànima gaudeix d'una impertorbable tranquil·litat.

Entre els grecs va ser representada pels estoics, la teoria filosòfica sobre el món dels quals recorda la indiferència perseguida pels místics orientals. Entre els neoplatònics, el destí suprem de l'home i la seva més elevada felicitat consisteix a elevar-se a la contemplació de l'un, no pel pensament sinó per l'èxtasi.

² En el sentit de «persones malignes» o «fanàtiques».

Contribució en prosa a la revolució cubana¹

He estat assegut en un agradable club-bar a l'altra banda del carrer on es congreguen els nois grecs, són amigables i fan l'amor entre homes com en Plató, l'escena amorosa clàssica completa es conserva intacta sense cap cosoneria involucrada, un immens alleujament descobrir que és realment cert i bo com a ideal, però també de debò. Malgrat que ara em sento tímid i que llevat d'unes poques aventures no massa satisfactòries amb nois als quals buscava per les titoles encara que dels quals no estava realment enamorat, no he estat molt promiscu o no aconseguixo involucrar-m'hi massa pregonament, però m'agrada observar l'escena i estar en presència d'homes que siguin oberts, és a dir, on els meus sentiments no siguin *marietes* sinó que formen part d'una vella història d'amor humà.

Aquesta haurà de ser una llarga lletra de porqueries de manera que ja podria començar a relaxar-me i anar al gra del que em molesta, tal vegada ara mateix vós, us hi capbusseu, què fer amb la política, Cuba, la història humana, què caldria que jo fes, què caldria que féssiu vós. Jo no sabia que fos tan monstre per a vós, vull dir pel que fa a vós i a la vostra consciència, encara que això és el que he intentat ser per a un munt de gent, aquesta és la imatge que tenia de mi mateix com a amic poeta-profeta de la part de l'amor i del Bé Salvatge. Aquest és el karma que volia, ser sant. Això és el que li vaig dir a Van Doren² de totes maneres i vaig somiar de mi mateix; a pesar de voler entrar al cel sense pagar els lletjos preus del passat. Una profecia que no tingués com a conseqüència la mort, riure al paradís, aquest era el somni que Peter i jo compartíem; aquesta era la sensació ideal i delicada que sentia per Kerouac i altres que eren herois per a mi, com ara Neal, Bill, incloent-hi Huncke; i qualsevol que volgués aprofundir en aquest escenari amb nosaltres. Ja és un club exclusiu; i en aquest moment el meu punt de vista era el criteri d'un geni personal i l'acceptació de totes les rareses de les persones com si es tractés de la seva noblesa; mantenir-se *al marge* del conflicte i la política, quedar-se amb una mena de *saber* dostoievskià-shakespearia, una comprensió, de les coses com a mortals, tristes, transitòries, sagrades—no prendre partit per una idea, per molt seriosa que fos, adonar-se de la relativitat i la limitació de tots els judicis i les discriminacions, confiar en l'àngel de l'àmplia consciència que hi ha en nosaltres per compadir tothom o sentir-ne empatia sempre, fins i tot per Hitler, perquè això és una cosa natural com en Whitman és natural ser tothom alhora, com ho és en Dostoievski comprendre la raresa de tothom, fins i tot quan sembli estar en conflicte o portar a conflictes; voler ser compassiu, fins i tot amb Trilling³, pel que fa a lladres o suïcides o assassins. Tot això

en l'atmosfera lliure dels EUA i apropiat per a això, on no ens enfrontem directament amb l'amenaça de passar fam o l'exterminació; excepte morts i suïcidis privats amb què m'he enfrontat i he fregat i he evitat. Bo Bill i Jack hi eren els meus monstres, és a dir eren les ments àmplies i rares en les quals reconeixia aquest sentit de la vida, a través dels ulls dels quals jo hi veia; Jack sempre em deia que jo era una «pèrdua peluda», repreneia les meves temptatives de ser vanitós, de controlar els principis morals amb la ment, veia en mi pura vanitat quan volia udolar als escenaris i ser un heroi, ser famós, o ser un líder o un intel·lectual, ser superior a través de la intel·ligència de la ment, criticar, ficar-me en política, cosa que als seus ulls i als meus sempre és vanitat intentar tenir poder i impressionar altres persones la qual cosa condueix finalment a demanar decisions i execucions i manques d'amabilitat i pèrdua de l'empatia mortal, és a dir si preneu partit feu uns altres enemics i ja no podreu veure'ls mai més; i us fareu com ells, una identitat limitada. Bé tot això molt *simpático*⁴ i cert a la seva manera, excepte pel fet que jo tenia aquest desig el de ser un líder sindical un heroi del poble, o sigui, amb els meus antecedents jueus esquerrans ateus russos fins i tot vaig fer un vot (que mai no es va trencar) al ferri quan anava a fer la prova d'accés a Columbia, vaig prometre que si aprovava l'examen per aconseguir la beca i en tenia l'oportunitat mai no trairia l'ideal—d'ajudar les masses en la seva desgràcia. En aquell moment estava molt polititzat i recuperant-me encara de la Guerra Civil espanyola que m'obsessionava a Jersey a l'edat d'11 o 13 anys. Al principi molest per aquest idealisme meu, em vaig posar a estudiar Dret amb l'objectiu d'esdevenir-ne un pur Debs⁵, Lu. C. [Lucien Carr] es va burlar de mi i em va avergonyir per l'estructura de les meves idees d'aquella època a la cafeteria de l'obrer del Carrer 125, on com a temorós intel·lectual de Columbia que era, a penes «un dels durs»⁶ vaig descobrir que en realitat estava tan cohibit i sonat que tenia por dels obrers de la cafeteria—cosa que tenia a veure amb la meva total manca d'experiència de la vida i també amb la sensible virginitat homosexual i la ingenuïtat en general—és a dir espantat, en el sentit de sentir-me rar, un foraster, superior-inferior, incapaç de mantenir una conversa amb algun d'aquells menjadors de sopa—òbviament era massa maldestre per encaixar en cap lloc, i tanmateix tenia aquesta imatge de mi mateix com a *líder* d'aquestes masses imaginàries. Llavors vaig canviar el rumb per aconseguir experiència, vaig treballar en vaixells i com a soldador i m'expulsaren de la universitat i vaig freqüentar el lumpen i l'escena de Times Square i vaig rentar la vaixella i fregar el terra de les cafeteries i tot això fins que algunes dures arestes externes s'allisaren i vaig poder al final esvaïr-me en el paisatge del món ordinari, de manera que vora els 20 anys estava orgullós d'aquest èxit totalment o en part imaginari, a pesar d'ésser encara un afectat tipus de Columbia, almenys era capaç d'entendre'm bé amb gent que no era intel·lectual i amb gent humil i de conèixer l'argot del *jazz* i Times Square i tenir una experiència social més diversificada del que sol ser habitual o ho era entre la majoria dels estudiants de Dret—no adonant-me en part que la majoria de la gent no estava tan boja com jo i no feien de tot un gran problema com feia jo, ni eren verges homosexuals com jo. Mentrestant, vaig desenvolupar amb Jack un sentit de la poesia tan delicat com vaig poder, llegint Rimbaud i, amb Burroughs, vaig desenvolupar un sentit spengleria de la història i de respecte per l'«irracional» o per les propietats inconscients de l'ànima i de manca de respecte per tota mena de lleis. Era quelcom de més ampli que l'anarquisme formalista, és a dir, que podeu promulgar una llei tan bona com vulgueu i funcionar, però així i tot no cobrirà el que sentireu quan algú resti atrapat en la vostra llei. També una manca de confiança en les decisions mentals, les generalitzacions, la sociologia, el sentit d'estar al dia; a més de, més endavant, l'experiència amb l'amor i amb les drogues que generaren realment telepatia i que foren per a mi experiències «místiques», és a dir sentiments al marge de qualsevol altra cosa que mai no havia sentit abans. D'altra banda, per un sentit de la idoneïtat de la vida vaig confiar més en la gent, és a dir en l'amistat i en el reconeixement de la llum en els ulls de la gent i de llavors ençà vaig perseguir i idealitzar l'amistat i especialment en la poesia que era la manifestació d'aquesta llum de l'amistat secreta en tots els homes, oberta tan sols a uns pocs.

Després, com ja he dit però no descrit mai del tot tampoc en el context del desenvolupament, va arribar el moment en què els meus dies a la universitat s'acabaren i vaig haver de comptar tan sols amb mi mateix, i Jack i Bill van passar a dur els seus propis camins al món—malgrat sentir-me unit a ells per sacramentals i dolços lligams per a tota la vida—i l'únic afer amorós idealista que vaig tenir amb Neal s'acabà perquè era irrealitzable ja que estava casat i no buscava el mateix que jo—que era una unió de sexe i ànima per a tota la vida—ell hi estava disposat però

no fins a l'extrem del desig homo absolut que jo tenia—en fi em vaig adonar que estava sol i que ningú no m'estimaria com jo volia ser estimat—encara que havia gaudit amb ell al llit d'algunes escenes amoroses d'un gran *pathos*⁷ que sobrepassaren en tendresa tot el que mai no se m'havia concedit a la terra—així que en vaig sentir la pèrdua de forma més pregona encara, com una mena de fatalitat permanent dels meus desigs com jo els havia coneguts des de la infantesa—anhelava que algú m'estimés, anhelava que algú m'oferís la tendresa de Hoagy⁸—just en aquell moment vivia sol i només menjava verdures, tenia cura de Huncke que estava massa baldat per viure en un altre lloc—vaig obrir el meu exemplar de Blake (ja ho he contat, soc com l'Ancià Mariner repetint el seu relat obsessiu i fútil a tots els convidats que pot enganxar) i vaig tenir la clàssica experiència místicoal·lucinatòria, és a dir vaig sentir la seva veu donant-me ordres i profetitzant-me des de l'eternitat, vaig sentir com s'obria la meua ànima per complet totes les seves portes i finestres de bat a bat i com fluïa el cosmos a través meu, i *vaig experimentar* un estat de consciència total aparentment alterat tan fantàstic i tan de ciència-ficció que fins i tot em va espantar més tard haver ensopegat completament sol amb una porta secreta de l'univers. Mentrestant vaig fer de seguida la promesa Núm. 2 que d'ara endavant, no importava el que ocorregués en dècades posteriors, sempre li seria fidel a aquella X Absoluta i Eterna que havia vist cara a cara gràcies al destí—unes quantes vegades aquella setmana. I com és normal el meu comportament social esdevingué frenètic, però vaig comprendre que estava en perill de ser pres per boig—i possiblement (quin horror) estava boig—així que vaig mantenir prou la calma per continuar en certa manera una vida normal. Així i tot la crisi es va presentar des de dins les visions mateix, com, una vegada, en què vaig convocar el Gran Esperit i aquest Gran Esperit aparegué però amb una sensació de fatalitat i mort tan universal, vasta i viva que vaig sentir com si l'univers mateix hagués cobrat vida i fos una entitat hostil en la qual jo estava atrapat i que em menjaria viu a posta.

Doncs aquestes són les més pregones experiències amb els sentits que he tingut, i les úniques que puc conèixer. Ja no puc sortejar-les de cap manera, i són d'una manera o una altra el meu propi destí, faci el moviment que faci sempre acabo trobant-me amb aquesta profunditat amb una nova aparença. Al mateix temps, amb por de trobar-me amb l'eternitat cara a cara, m'estiro seduït i espantat, com el gos del cel⁹ o la papallona nocturna davant de la flama. Més endavant va haver-hi algunes experiències similars encara que més dèbils, i aproximacions d'una intensitat gairebé igual amb peiot, mescalina, ayahuasca¹⁰, àcid lisèrgic, concentrats de haixix, i bolets de psilocibina i llums estroboscòpiques; també intervals de tranquil·litat o canvis de vida i crisis personals, tot obert a les mateixes vastituds de la consciència en les quals tot el que sé i planifico és anihilat per la percepció d'una essència oculta.

Aquest és el motiu pel qual, doncs, persegueixo tots els amors, les poesies i la política i la vida intel·lectual i les escenes literàries i tots els viatges o els anys de romandre a casa, força espontàniament, sense pla, sense una regulació restrictiva de regles ni del que està bé i està malament ni de judicis finals, sense idees fixes—tant com pugui; i em faig esclau de rutines que em condueixin a hàbits que dilueixin la meua consciència, essent realment acurat sempre a l'hora de mantenir-me tot d'una peça i continuar amb la poesia i tenir una direcció per al destinatari.

Amb tot i això diverses regles bàsiques han evolucionat, quant als meus instints i als meus sentiments, com ara que tota creació i tota poesia són una transmissió del missatge que l'eternitat és sagrada i ha de ser lliure de qualsevol restricció racional; perquè la consciència no coneix límits. I això em portà a experiments amb noves menes d'escriptures i a renaixements literaris i a noves energies i tècniques compositives—la majoria de les quals vaig prendre de Kerouac qui sempre es va lliurar sense traves al seu art espontani, per contar els secrets de la seva memòria. I jo esperava que, donat aquest eixamplament de confiança i tolerància i empatia, emanaria de la poesia i de les meves activitats algun toc de consciència natural bàsica que serviria per recordar-los a altres i no sols a mi l'àmplia naturalesa humana original i repercutir així en la seva consciència encara que tan sols en fos una mica, atendre a l'elevació general de l'home i al propòsit de la promesa Núm. 1, ajudar les masses en la seva desgràcia. Però sempre vaig tenir la sensació que si abordava aquest objectiu directament, es convertiria en una idea superficial i s'emboficaria en els limitats i algunes vegades erronis judicis del cervell frontal, tal com Kerouac

adverteix quan lamenta que el meu ser s'involucri en política tal com li sembla a ell; i en aquest sentit és lògic.

Una altra generalització bàsica que va emergir fou confiar finalment en els meus sentiments amorosos naturals i que conduïren a la que és ja gairebé una dècada d'aliança amb Peter a qui considerava un sant d'amable tolerància i joia—per a mi, un conductor d'ambulàncies estrany i tendre, és el que li vaig escriure a Jack per anunciar-li la seva presència en la nostra companyia; Jack més endavant va proclamar que era el guardià de la porta del cel, «però és tan badoc que deixa que hi entri tothom».

Així doncs, pel que fa a la poesia i a Peter i a tot allò descrit més amunt, vaig començar a adquirir una identitat fixa i una vida creativa, amb un xic de sentiments bàsics i algunes idees, que, pel que feia a les meves «declaracions» públiques vaig continuar tan sols a encoratjar la llibertat, de metre i tècnica en poesia, a seguir la forma de la ment, i les lleis (narcòtiques) per accedir a una consciència més àmplia, i en amor, seguir el desig natural.

Tanmateix, malgrat prendre drogues i en solitud, encara m'enfrontava amb l'omnivor oblit, amb les esgarriances de l'aïllament i a l'esterilitat per no haver conegut la dona que és la meitat de l'univers ni haver engendrat nous bebès, naturals insatisfaccions a causa de la insuficiència que impliquen les ejaculacions que es poden tenir en comú essent homes, i això em feu vomitar en adonar-me que tota aquella identitat construïda ara al meu voltant, la poesia, Peter, jo mateix, les visions, la consciència, la meua vida, tot estava destinat per la dissolució del temps (un oh! Buda) a separar-se de mi i més endavant i més aviat si no per pròpia voluntat m'hauria d'enfrontar amb el fet que tot em seria arrabassat junt amb el meu cadàver.

De fet al Perú una nit prenent ayahuasca amb bruijots em vaig trobar cara a cara amb la que semblava ser la Imatge de la Mort que tornava per prevenir-me com havia fet 12 anys abans a Harlem, que tota aquesta mateixitat del meu jo era una mera vanitat d'idees i un buit i fugaç com els mosquits que estava matant aquella nit tropical. De fet, encara que havia construït un principi de no-identitat, m'atterria el fet que m'arrabassessin la meua identitat, m'atterria el fet de morir—aferrat al meu ser condemnat (transitori per naturalesa) als plaers de l'amor fiable, al sexe, als ingressos, a les cigarretes, a la poesia, a la fama, a la cara i la titola—aferrat, espantat, per *romandre en aquesta identitat*, en aquest cos, vomitant com estava—i veient la seva fatalitat com un monstre viu *que sortia de mi* que algun dia se'm MENJARIA VIU.

Per consegüent, després d'enfrontar-me amb les limitacions humanes vaig fer mitja volta de nou des de l'eternitat i vaig voler continuar essent l'Allen que era i que soc.

A hores d'ara espantat, en veure que els meus desigs bàsics de santedat podien ser la mort i la bogeria, vaig escriure a Burroughs una llarga lletra des del Perú demanant-li consell—a Burroughs que li havia donat una puntada de peu a la seva addicció al cavall i per tant i en la pràctica li havia donat també una puntada de peu al seu propi hàbit a la identitat, com es pot veure en alguns indicis a *Naked Lunch*.

La seva resposta, endavant, a l'espai, fora del Logos, fora del temps, fora dels conceptes d'eternitat i déu i fe i amor que jo havia construït com una identitat—Cancel·leu tots els vostres missatges, digué, i jo també cancel·laré els meus.

Llavors pensant en la possibilitat de vagarejar cap a l'Est amb Peter i Gregory vam anar a fiscalitzar Bill a Tànger aquell any, i vaig conèixer *algú que no coneixia* que em va rebutjar, pel que feia a Allen i a Bill i a totes les relacions prèvies que havien construït. I si no conec Bill estic segur que no em conec a mi mateix, perquè era la meua roca de la tolerància i de l'amistat i de l'art autèntic. I què feia amb el seu art? El tallava a trossos amb una navalla com si no fossin textos sagrats en absolut, tal com tallava a trossos tots els sentiments humans que hi havia entre nosaltres, i tallava a trossos els periòdics, i tallava a trossos Cuba i Rússia i els Estats Units i en feia *collages*; tallava a trossos la seva pròpia consciència i s'escapava pel que sé de qualsevol cosa que jo pogués reconèixer com la seva prèvia identitat. I que en certa manera això va canviar la meua identitat ja que era quelcom que jo havia construït que jo havia pensat i que jo havia compartit permanentment amb ell. I Peter i jo de sobte trencàrem amb l'hàbit de l'automatització

de la fe en l'amor en què ens trobàvem narcotitzats i còmodament instal·lats, i ens miràrem als ulls—i ningú no hi era llevat d'una parella de robots que deien paraules i cardaven. Així que ell marxà a Istanbul i jo vaig romandre a Tànger i vaig vomitar al terrat.

Ara bé jo em resistia al propòsit tècnic i seriós que Burroughs volia demostrar amb els seus retalls i me'n ressentia, ja que amenaçava tot allò del que depenia—podia suportar la pèrdua de Peter però no la pèrdua de l'esperança i l'amor; fins i tot podia suportar la pèrdua de totes dues coses, qualsevulla que fossin, si m'hi quedava la poesia, per tal de continuar essent allò que anhelava, un poeta sagrat encara que desolat; però la poesia mateixa es va convertir en un impediment per impulsar la meva consciència. Puix que una ampliació de la consciència implicava l'abandó de tots els conceptes fixos del ser un mateix, de la identitat, del rol, de l'ideal, de l'hàbit i del plaer. Implicava amollar el llenguatge mateix, *les paraules* com a mitjà de la consciència. Implicava literalment alterar la consciència fora del que ja era l'hàbit fix del llenguatge—l'interior-el-pensament-el-monòleg—l'abstracció matemàtica. Implicava exercitar les àrees desconegudes i inusuals del cervell físic. L'electrònica, la ciència-ficció, les drogues, els estroboscòpis, els exercicis de respiració, els exercicis de pensar en la música, els colors, els no pensaments, entrar i creure en les al·lucinacions, alterar la realitat dels patrons dels hàbits fixats neurològicament. Però si això és el que jo pensava que la poesia havia estat fent tota l'estona! tanmateix¹¹ la poesia que jo havia practicat depenia de la vida dins de l'estructura del llenguatge, depenia de les paraules com a mitjà de la consciència i per tant del mitjà de l'ésser conscient.

Des de llavors he errat abatut, encara mantinc l'hàbit de la literatura però dubto de si en queda prou de mi per continuar com una mena de Ginsberg. No puc escriure, excepte diaris i somnis; no puc imaginar-me quin serà el següent esglaó si és que n'hi ha algun per a la poesia, no puc imaginar-lo—Tal vegada hem arribat en un punt de l'evolució humana o inhumana en què l'art de les paraules és un dinosaure fútil passat de moda, i que cal abandonar. També vaig deixar de llegir periòdics fa dos mesos. També el temor paranoic de ser un robot degenerat sota el control mental de l'embogit espectre de Burroughs. Excepte que finalment sembla (després d'haver somiat unes quantes vegades que l'assassinava) que tan sols hagi avançat, o començat a avançar, cap a la pràctica real de la consciència expandida que estava en les meves cartes del destí malgrat tot, des dels primers dies de la meva separació mental de Blake, i que he recordat repetidament sota els trànsits de les drogues.

Un efecte addicional de la pèrdua de dependència en les paraules és la separació final de la meva concepció de la memòria prèviament monoteista d'una única eternitat sagrada, d'un únic Déu. Perquè tota aquesta conceptualització depèn de la via fèrria del llenguatge. I l'experiència real de la consciència no té un nom que la identifiqui com a Una. Suposo que això apareix d'una forma totalment sofisticada en Wittgenstein.

Mentrestant durant aquests darrers pocs mesos duc amb mi una dosi de píndoles de bolets que he tingut massa por de prendre. Espero que algun dia podré investigar-ho, o *ser-ho*, una COSA, de nou. I encara funciono amb el llenguatge, per això aquesta lletra.

Què fer amb Cuba? Pot millorar la realitat mundial (tal com la coneixem per mitjà de la consciència controlada pel còrtex cerebral)? O, amb la població en expansió i amb una necessitat creixent d'organització social, de control, de centralització, d'estandardització, de socialització i d'extirpació dels controladors ocults del poder (capitalisme), condemnarem l'home a la llarga a viure dins d'un monopoli fix i universal de la realitat (en un nivell materialista) per una simultaneïtat de la consciència controlada pel còrtex que regula la nostra evolució com a éssers? No s'orientarà aquesta evolució cap a la immobilitat de la preservació de la seva pròpia realitat, de la seva idea de la realitat, de la seva pròpia identitat, del seu Logos? Però aquest no és un problema del socialisme, sinó de l'Home. Pot fundar-se una bona societat, tal com ho han estat totes abans i han fracassat, sobre la base d'una consciència humana pastada a l'antiga? Pot autoregular-se «democràticament» un vast món replet d'humans en el futur amb la mena de mecanisme de les comunicacions que aquesta consciència actual coneguda i usada té disponible? Com escapar de la rigidesa i la immobilitat de la consciència quan la ment de l'home són tan sols paraules i aquestes paraules i les seves imatges es projecten en el cervell

contínuament a través de les xarxes interconnectades de ràdio televisió periòdics agències de notícies discursos decrets lleis telèfons llibres manuscrits? Com escapar del control centralitzat de la realitat de les masses pels pocs que volen i poden prendre el poder, quan aquesta xarxa està ara tan interconnectada, i la decisió sobre la xarxa? La Democràcia que amb anterioritat hem concebut sentimentalment potser ara sigui impossible (com s'ha demostrat als EUA) ja que un vast mecanisme de retroalimentació, els mitjans de comunicació de masses, orienta inevitablement tots els individus, especialment a nivells subliminals. El mateix problema per a Rússia, la Xina, Cuba.

No tinc ni idea de com podrà ser un estat en el futur o un govern possible per a l'home, ni tan sols sé si la continuació de la civilització de les màquines és possible o desitjable. Tal vegada la ciència hagi de desmantellar-se a ella mateixa (o acabar amb l'espècie)—això és paral·lel a l'experiència intel·lectual individual dels cicles del raonament que porten de tornada a una vida «natural» no intel·lectual. Tanmateix assumeixo (encara que sense cap bona raó) que el cicle més recent de l'evolució humana és irreversible si no hi ha pel mig una apocalipsi atòmica, així que suposo que la ciència és aquí per romandre de totes maneres, i les civilitzacions també. Així doncs, crec que la possible via de desenvolupament per resoldre els problemes creats per una vasta població i pel control centralitzat de les xarxes, està en la direcció d'augmentar l'eficiència i la superfície a usar del cervell, és a dir ampliar l'àrea de la consciència en totes les direccions factibles. Per exemple, la telepatia podria anihilar els centres de control del poder dels mitjans de comunicació de masses. En tot cas podrien modificar-se el vell sentit d'identitat de la consciència humana, el sentit d'identitat individuada, el jo i el seu llenguatge limitat. Els individus haurien d'entrar en àrees del coneixement fins ara desconegudes, la qual cosa significa, en la pràctica, en àrees del SER desconegudes o per descobrir.

El canvi podria ser tan considerable com inimaginable per a la consciència del poeta bidimensional actual. Tal vegada hauria de renunciar (voluntàriament) a dir que soc jo, que soc el Poeta A.G., (o involuntàriament en tot cas dependria de com d'inamovibles siguin els meus antulls de seguretat i de la meva antiga vida). Ni tan sols no puc imaginar-m'hi els canvis socials. Hi ha la possibilitat que descobrim que la realitat material que donem per feta no hagi estat més que una il·lusió tota l'estona. Podria ser que no *tinguéssim* ni cossos. Res no podem donar per suposat, tot és DESCONEGUT.

L'exploració de l'espai és secundària i sols triomfant en àrees limitades de la consciència; mentre que una evolució o una exploració científica de la consciència mateixa (el cervell i el sistema nerviós) és la ruta inevitable que caldrà que prengui l'home.

No veig cap raó perquè cap govern de la terra no sigui de debò conscient d'aquesta direcció evolutiva. Tots els governs inclòs el cubà encara funcionen d'acord amb una identitat que els imposa una consciència ja obsoleta. Dic obsoleta perquè ha dut tots els governs al caire de la destrucció del món. No hi ha cap govern, ni tan sols el més revolucionari marxista i ben intencionat com se suposa que és el cubà, que estigui lliure de culpa del desordre general del món, cap ni un que pugui permetre's ser recte. El recte i el bé i el mal encara són impostures de la vella identitat suïcida.

En l'actualitat que jo sàpiga el Govern revolucionari cubà s'ocupa fonamentalment dels problemes pràctics immediats i n'està orgullós, de les seves resistències heroiques, del drama, de l'estímul, de llegir i ensenyar la llengua, i sense ocupar-se fins ara de l'exploració psíquica tal com l'he descrita més amunt. Quan vaig parlar amb Franqui¹² de *Revolució*¹³ a NY va repetir com un lloro la línia imperialista dels EUA contra la marihuana i va afegir, «Hauria de ser més fàcil per a un poeta comprendre una revolució que per a una revolució comprendre la poesia». Aquí *poesia* significaria la meva opinió sobre el fet que el poeta tingués dret a consumir marihuana. Em va donar tota classe d'arguments racionalistes contra el consum social de la marihuana—encara que hi va afegir amb benvolença que ell mateix no s'hi oposava personalment. I també hi constato que no hi ha hagut cap evidència d'una revolució tècnica autèntica en la poesia o en el llenguatge de la poesia cubana recent—encara hi ha la sintaxi i les tècniques mecàniques obsoletes. De manera que resulta obvi que qualsevol, vull dir QUALSEVOL, temptativa burocràtica mediocre de censurar el llenguatge, la dicció o la direcció

de l'exploració psíquica repeteix el mateix vell error comès per totes les estúpides acadèmies de Rússia i Amèrica. Que jo sàpiga, arguments sobre les necessitats pràctiques immediates són ja de lluny estrictament la mateixa vella estafa de gent sense inspiració que no sap en què consisteix l'escriptura, i que no té ni idea dels problemes de consciència de què he parlat.

Pel que fa a la censura del llenguatge. Vaig escriure un article per a *Show Business Illustrated* sobre el festival de cine de Cannes que acceptaren i pel qual me'n pagaren 450, hi emprava la paraula merda (descrivint-ne l'ús a *The Connection*); ara es caguen les calces per un únic ús de Merda en una frase. Els vaig contestar que no, el mateix dia que vaig rebre la seva lletra, per consegüent em vaig prometre a mi mateix de reemborsar-los els 450 dòlars que ja he gastat—per una petita Merda. La censura del llenguatge és una censura directa de la consciència; i si no m'hi adapto no podré canviar la configuració de la meva ment. No. Cap revolució no podrà tenir èxit si continua la censura puritana de consciència imposada al món per Rússia i els Estats Units. Tenir èxit en què? Tenir èxit en alliberar les masses de la dominació dels monopolistes secrets de la comunicació.

NO estic en contra ni dels cubans ni de la seva revolució, ara bé és important deixar clar *amb antelació, per endavant*, el que sento sobre la vida. Grans declaracions que diuen Viva Fidel no tenen / no tindrien / sentit i tan sols es tractaria d'una política bidimensional.

Publiqueu d'aquesta lletra tan sols el que us interessi, com una contribució en prosa a la Revolució cubana.

16 d'octubre del 1961

Notes

¹ L'especial implicació de la Generació Beat a Cuba i amb la Revolució cubana ha estat analitzada de manera exhaustiva per Todd Tietchen al seu llibre, *The Cubalogues - Beat Writers in Revolutionary Havana* (2010).

Hi ha una descripció de l'editor del llibre al respecte:

«Immediatament després de la Revolució cubana, L'Havana va acollir una important escena transnacional, intel·lectual i cultural. Més endavant, Castro imposaria de manera terminant la seva visió de la cultura cubana en el poble i els Estats Units prohibirien als seus ciutadans de viatjar a l'illa, però durant aquests escassos i fugaços anys, la capital cubana va estar amarada per moltes ideologies i influències liberals i revolucionàries. Algunes de les més prominents figures del moviment Beat, incloent-hi Allen Ginsberg, Lawrence Ferlinghetti i Amiri Baraka (LeRoi Jones), sentiren l'atracció de la nova Cuba com un lloc on la gent seria racialment igual, sexualment lliure i políticament amb dret a votar. Allò que experimentaren tingué un ressò i uns efectes literaris duradors tant en la seva obra com en molts escriptors i artistes amb els quals toparen i als quals acolliren (...)».

La profètica crítica que hi ha en aquest article d'Allen Ginsberg va tenir eco uns quants anys més tard, en ser expulsat de Cuba (com veurem més endavant en aquest llibre). Allen, impenitent en parla i acció, desafia intencionadament les autoritats cubanes.

Havia tingut tracte amb José Mario Rodríguez, del grup literari El Puente, amb Manuel Ballagas (fill del poeta Emilio Ballagas), amb qui havia acabat gitant-se, havia enfurit els seus amfitrions (pessigant-li el cul a Santamaria i comentant de manera frívola que li agradaria dormir amb el Che Guevara).

Robyn Grant observa en les conclusions de la seva esclaridora obra, *Seducing El Puente - American Influence and The Literary Corruption of Castro's Cuban Youth*:

«La visita de Ginsberg a L'Havana va tenir repercussions tant als Estats Units com a Cuba,

ja que va impactar El Puente i la Generació Beat. Va crear un sentiment de desencant que va penetrar en la cultura cubana i va provocar la ruptura entre el Govern socialista i els seus simpatitzants americans, la literatura i les tendències contraculturals dels quals consideraren que corrompia la joventut cubana. Després de la censura d'El Puente, el Govern va internar José Mario (Rodríguez) en un camp de treball (Unitats Militars d'Ajuda a la Producció), establerts per eliminar corrents de les contracultures cubanes, evidents en l'homosexualitat

i

Itres símptomes de la societat "burguesa" Rodríguez conta que va ser oficialment detingut "pel cap baix, 17 vegades"). Ja als Estats Units, Allen Ginsberg i altres poetes *beat* s'adonaren dels defectes de la utopia socialista cubana. Ginsberg va comentar "la rentada de cervell comunista" del país, anomenant-la "puritana, conformista i penetrant". Va reconèixer que "des que la revolució havia de triomfar a qualsevol preu, la majoria dels cubans estaven desitjosos d'acceptar menys llibertat", encara que per a ell, "retallar la llibertat d'expressió era un preu massa gran a pagar per un estat revolucionari". En una entrevista posterior (amb Allen Young, per a *Gay Sunshine*, el 1981), ell (una mica) va fer marxa enrere en afirmar "Sols li dono (al Govern cubà) el benefici del dubte, en comprendre que jo era com un peó. Era un combat entre els grups liberals i els grups burocràtics militars... encara que no crec que Castro sigui molt diplomàtic en el tema de l'homosexualitat. Hi havia una excessiva manca de consideració de tipus masculista per la seva banda i també insensibilitat"».

Prose Contribution to Cuban Revolution va aparèixer per primer cop a El Puente el 1961. Va ser publicat als Estats Units el 1966 per John Sinclair. Posteriorment, va reparèixer en algunes col·leccions.

² Mark Van Doren (Illinois, 1894-1972) va ser un dels professors de més anomenada de la Universitat de Columbia, on va ensenyar gairebé 40 anys, i va influenciar un important nombre d'estudiants que esdevingueren escriptors: John Berryman, Richard Howard, Allen Ginsberg, John Hollander, Louis Simpson... Va publicar estudis de John Dryden, Shakespeare i Nathaniel Hawthorne, així com diversos llibres relacionats amb la poesia i la crítica literària. També va ser poeta i els seus *Collected Poems* van guanyar el Premi Pulitzer de Poesia el 1940.

³ Lionel Trilling, crític literari, autor i professor universitari.

⁴ En espanyol a l'original («simpàtic»).

⁵ Eugene Victor Debs (1855-1926), un dels promotors del moviment obrer als Estats Units. Va liderar la formació del Sindicat Ferroviari Americà (American Railway Union, ARU), l'Industrial Workers of the World (IWW) i el Partit Socialista d'Amèrica. Va ser el socialista que més vots va obtenir en la història de les eleccions presidencials dels EUA.

⁶ L'expressió és de Walt Whitman:

«Walt Whitman, an American, one of the roughs, a kosmos, Disorderly fleshy and sensual ... eating drinking and breeding, No sentimentalist ... no stander above men and women or apart from them ... no more modest than immodest.» (*Leaves of Grass*, dins de *Poetry and Prose*, Justin Kaplan editor, Library of America, Nova York, 1982).

⁷ «Patetisme».

⁸ Podria al·ludir a un «submarine sandwich» (*The Free Dictionary*) o a Hoagy Carmichael (compositor, cantant i pianista de *jazz*).

⁹ Podria al·ludir al Ca Major («Canis Maior»), una de les constel·lacions.

¹⁰ Beguda emprada pels pobles indígenes amazònics i elaborada a partir de la combinació de diverses plantes: la liana «Banisteriopsis caapi» i d'altres, en particular, els arbusts «*Psychotria viridis*», «*Diplopterys cabrerana*» i «*Mimosa hostilis*».

Els efectes de la seva ingesta promouen l'accés a estats modificats de consciència en els quals se succeeixen visions, emocions diverses i processos de catarsi als quals les tradicions amazòniques els reconeixen un valor potencialment sanador.

¹¹ El subratllat és d'Allen Ginsberg. Cada cop que hi aparegui, serà pel mateix motiu.

¹² Carlos Franqui (Cuba, 1921 – Puerto Rico, 2010). Escriptor, poeta, periodista, crític d'art i activista polític. Pertanyia al Partit Comunista i va participar activament en la revolució castrista. Va ser, entre d'altres activitats, director de *Revolución*, però en va ser destituït pel seu criteri independent del Govern. Malgrat la seva postura dissident, no va trencar formalment amb el règim castrista fins al 1968, quan signà una carta condemnant la invasió soviètica de Txecoslovàquia. A pesar d'haver estat acusat de col·laborar amb la CIA pel castrisme, molts exiliats cubans el rebutjaren per haver estat membre actiu de la Revolució.

¹³ Periòdic oficial del règim cubà.

QUARTA PART

Diaris

Ginsberg va escriure la següent entrada del diari després d'ingerir ayahuasca (també coneguda com yagé) per tercera vegada. Sota la influència de la droga, va descobrir que posseïa l'extraordinària habilitat d'experimentar (en oposició a observar) l'inframón de la seva consciència encara que continuava sent conscient del present. Això era no sols estimulants sinó també aterridor: era veritat o era bogeria? La mare de Ginsberg, Naomi, havia viscut reclosa la major part de la seva vida adulta, diagnosticada com a esquizofrènica paranoide i, al final, lobotomitzada. Després de les seves visions sobre Blake, al pare d'Allen, Louis, començà a inquietar-lo el fet que el seu fill seguís la senda de la seva mare. A Allen sempre l'havien obsessionat interrogants formidables—la mort, l'eternitat, el lloc d'un a l'univers, l'existència de Déu, l'infinit, etc.—i l'ayahuasca semblava posar-lo en contacte directe amb tot això i encara més. Ginsberg temia per la seva salut mental i estava horroritzat per tot el que havia experimentat sota la influència del yagé, així i tot es va sentir obligat a continuar. Estava la bogeria destruint la seva ment, com a tants dels que havia immortalitzat en «Udol» o estava assolint una autoconsciència redemptora? Les entrades del seu diari eren terapèutiques. Va omplir moltes pàgines del diari amb els seus enigmes i les seves fantasies de la imaginació, i li va oferir així al lector d'avui una remarcable ullada sobre les seves lluites interiors.

Ayahuasca¹ III a Pucallpa²: 11 de juny del 1960

Tot el dia inquiet, tement l'espectral calvari de la darrera borratxera—vaig venir més tard en la foscor i caminant 4 km pel fang des de Yarininicocha i després amb bus, no em vaig trobar amb Ramon—un grup considerable va arribar amb brillants llanternes—hi havia 10 persones esperant—vaig beure el segon a la petita barraca del costat, en vaig sortir, vaig seure en una plataforma de fusta que vorejava amb la casa, llavors Ramon va treure un banc a la llum de la lluna—hi vaig seure una estona i després vaig anar a tombar-me, amb por de tancar els ulls sota les estrelles que hi havia sobre el meu cap a través dels arbres—però subtilment sentia la *marreea*³ o la intoxicació—caminant sigil·losament sobre els sentits—un moviment lleu—alguna cosa estranya em va envair—em vaig ficar un Aludrox a la boca per intentar evitar un mal de ventre—l'instant en què entrà en contacte amb la boca em va fer venir nàusees i encara que mastegava desesperadament el succint Aludrox vaig haver de córrer a un costat on hi havia arbustos i vaig començar a vomitar—un flaix de diables de foc groc com les serpents de l'última vegada—les mateixes bestioles—encara que amb passos més veloços, tan sols un instant de percepció com la resplendor del flaix en cada arcada, la Serp de Dents Esmolades autovomitant el Gat Salvatge fins a la Mort, vomitant la seva pròpia extinció—no estava a punt encara per a la mort. Llavors em vaig tombar en un banc encara pertorbat pel que pogués presentar-s'hi—i ja amb una sensació de fracàs, el meu cos i la meva ànima havien rebutjat així (després d'una mitja hora) la poció de la Mort—una covardia física en recordar el que abans m'havia fet venir nàusees—així que em vaig sentir culpable per haver evitat l'arribada de la cavalleria, tornant a posposar-ho llavors lentament l'ayahuasca va tenir un efecte més poderós i em vaig trobar de tornada al mateix Univers d'abans, una criatura condemnada a preocupar-se per la seva Vida—i Déu és la Mort—per això jo que volia contemplar Déu en la seva totalitat em resistia al moment real de la comprensió de la Identitat del Misteri—perquè la comprensió destrueix la consciència & destrueix la vida mateixa—Oh Ícar—i la Mort no és una cosa imaginable, ni tampoc Déu, no obstant això hi ha un nombre infinit de possibles visions de la Identitat Final perquè la Identitat Final no té una Identitat Final sinó que és—com el crit d'algun Ocellgranota innombrable quan baixa en picat que està de barrila sota una fosca fulla de la jungla amb un xiulet com el d'un cometa que es corba des del No-res durant mig minut cap a la seva pròpia extinció—Com fa cada ànima que té una duració més llarga aparentment—com tal vegada Déu o molts Déus fan—Tanmateix sempre el mateix crit, sempre els mateixos uhs! familiars de Nassos Punxeguts del deliri que posen de manifest la seva presència, que reneixen una innombrable miriada de milions de vegades en cada ser—i el buit per-a-Nosaltres-Gran del No-res on tot emergeix de & torna a—i al mateix temps com els uhs! aïllats en la Infinitud, el xiulit simultani d'un miler de llagostes a l'abast de l'oïda, irradiant cap a l'exterior on les llagostes estan als límits del so invisible, i el rauc de les granotes de la vida, l'enrenou dels tam-tams a les barraques que hi ha al costat de tancs de petroli, lladrucs agitats de gossos i ridículs grunyits jug-jug procedents d'enormes gripaus al fang de la pluja, el curandero que taral·leja na na na amb una suau melodia per a tot—interrompuda per un tret de rifle celestial que dona el senyal de la cursa de l'infinit d'algun civilizat bàrman—i la meva consciència que jau a la platja fora de la barraca fent girar sobre ella mateixa el mirall de la seva existència i sense obtenir-ne resposta—«ho veig tot llevat del meu Ull» digué Ramon.

Excepte per la presència del Buit-Punxegut, que és una cosa, un No-res, Distant, bastant prop per sentir com si fos amb una Presència aparentment humana simulada en la meua

consciència, una presència *sentida*, per dir-ho així, i com sento la presència del Pare, el Germà, la Mare morta, la Família—la meva família més pròxima del Ser combinada en una sola presència—i així va començar una llarga i estranya conversa.

Naomi-Bogeria—universos reals diferents—el boig canvia de l'Un a l'altre cada realitat, molt confús per a la consciència del Ser—i ve un flaix cada vegada que els universos es desplacen (esquizofrènia)—un flaix de—No-res—o un flaix reflectit al Mirall de qualsevol cosa de què el Ser sigui conscient momentàniament—reflectit en el mig de la forma que té el mirall—per tal que cada Encarnació (del No-res, del Zero) sigui diferent—encara que es tracti de la mateixa persona, cada visió meua és diferent & contradictòria respecte de l'anterior—menys quan totes elles impliquin l'indescriptible plàstic-dotat de sentits *personal* i *familiar* (de Nassos Punxeguts)—de la mateixa forma que els hindús representen un déu amb 4 cares diferents en 4 direccions diferents—moltes encarnacions d'una Desencarnada—déus amb cares de gossos, amb nassos punxeguts.

Quant a l'Univers—és allà fora, aquí, on jo Allen soc—vaig obrir els ulls & vaig contemplar les boniques i familiars estrelles de la meua existència present, tot el que he conegut—tot el que arribaré a conèixer—content d'estar viu encara i de participar en aquesta Existència a la qual estic tan acostumat—però de la qual més endavant hauré de sortir—Hauré de fer-ho?

Bé si no voleu... Però envelliré, em quedaré calb, em moriré.

És el que hi ha pel que fa a l'existència—que *voleu* viure per sempre?

No! No! menys si fos sempre com soc ara, jove, amb barba—

Llavors vaig ser conscient que també viuria per sempre en aquest estat de tortura, perquè sempre estaria enfrontat amb el fet de perdre'm la gran i Única entrada cap al Final—per consegüent Allen el poeta sempre viu torturat per una meta incapaç d'assolir—el coneixement de la veritat que està en la Mort—però espantat també d'aquesta Veritat—tan aferrat a aquesta mitja vida—i encara amb els vells problemes humans, nois, por a les dones, sense fills—

Hauria de deixar la poesia & aprendre. Mecànica & donar un cop de mà a aquest miratge de l'existència humana—és un miratge permanent—

Ser o no ser—Hamlet, per primera vegada vaig entendre el que significava, de debò, és assumpte de Déu, també, d'Ell mateix—ens ha creat aquí fora, com joguets, ens ha enviat lluny d'ell mateix de l'única forma possible, ha fabricat un joguet complet de l'univers a part del seu altre jo interior i Negre—i ens ha fet completament lliures d'ell—ens ha fet completament—inconscients i sense pensament conscient de la Nesciència de la Mort de la qual som l'oposat Lliure, l'entitat Independent, de—per exemple ens ha donat l'única forma possible fora d'ell mateix, realment ha inventat una nova forma independent d'ell—probablement ha inventat un bilió de formes independents—la gran criatura ha enviat lluny mons sencers d'universos—creació pura—sols per suportar la vida—però tots (tal vegada)—totes les entitats separades de Déu—totes tornen a l'únic mateix principi—final i Mort—o no?—Si els ha alliberats per desenvolupar-se, tots aquests bebès—perquè el pobre univers és tan sols un bebè, que comença a parlar—tal vegada l'Univers creixi per esdevenir un Déu algun dia & crear els seus propis universos de bebès—fins i tot podrien rebel·lar-se i atacar Déu—però arribats en aquell punt, la consciència necessària per atacar Déu & abastar-lo encara serà la mateixa consciència que té Déu—i tal vegada tot el que pugui fer l'univers sigui suïcidar-se—com el Buda—però uns altres Uhs emergiran en algun altre lloc de forma il·lusòria en el No-res—així que el procés es repetirà eternament—i

Jo Allen Ginsberg aquí en aquest Univers que és la meua la llar i amb por a la dissolució del Jo—

Però el Jo és tal trampa & fingiment—hi ha un milió de Jos—i tot és un únic Jo—per què preocupar-se per aquest jo de l'Allen de l'univers.

I el flaix dels raigs X de la Mort que vindrà sobre mi.

Déu no diu Jo—ell tan sols reflecteix tots els diferents Jos. «No hi ha mirall» 5è Patriarca.

Shakespeare fou el poeta de Déu—i la Tempestat, la Il·lusió—l’afirmació final de «no deixaran ni fum, ni crit, ni rastre»⁴—pertorbat també ell a causa de la seva Mort—«Aquesta consciència ens fa covards a tots nosaltres».

I Carl Solomon? Aquestes 50 sacsejades li han donat un sabor forçat pel Buit—sap massa per a mantenir-se en aquesta il·lusió—però encara es mira al mirall del Jo moltes vegades—ha de fer-ho com tots nosaltres—tant en el Buit com en aquest món—és irrellevant on es trobi—tenia dificultat quan pensava en Carl—és un altre nas punxegut com jo—ell és jo, un altre jo del qual soc conscient com un altre jo (tot home és un altre jo però solament jo tinc consciència de la meua olor i del meu sabor en algú com Carl). I la tristesa d’aquesta consciència que tots som la mateixa criatura que viu moltes il·lusions diferents la mateixa criatura que mor un milió de morts & que torna a ella mateixa amb cada una, sols per perdre aquest jo també desesperat que sap que un altre Mateix Jo naixerà o morirà en algun altre lloc i em recordarà a Mi, també, en el darrer i familiar minut de nas punxegut de l’extinció.

Vomiten, tots els bevedors vomiten la Mort—la Vinya de la Mort és un sabor a Gran Mort—que el cos rebutja per mitjà del vòmit quan s’apropa massa—i el que Vomita es veu a ell mateix en un flaix, una il·lusió vivent (com una autoserp) que vomita coneixement, coneixement prematur de la Veritat, de la seva pròpia extinció, que vomita repetidament, que es desfà de Déu.

Cal desfer-se de Déu si voleu viure, si no moriu.

Som el vòmit de Déu, vomitè la consciència d’ell mateix per ficar-la dins del nostre Ser perquè fóssim conscients de la seva existència. Si no existíssim no hi hauria consciència en aquest nivell humà, sols hi hauria consciència del tipus X que no és consciència, Déu ho sap—tal vegada sigui conscient del seu Ser a través nostre—que és l’única manera que ell pugui ser conscient, en aquest nivell de consciència.

O tal vegada és un milió d’altres, ha creat uns altres modes de ser infinits en els quals ell és conscient.

Ser o no ser? Vol Déu continuar amb l’experiment?

Voleu vós, Allen (pregunta Déu). Tot depèn de les criatures creades, de si volen continuar o no. Sempre poden tornar a mi. (Déu)

Llavors, hauria de continuar & millorar aquest univers?

«Sí, si voleu» diu Déu.

Però jo us vull a Vós!

Bo, em tinguéreu l’altre dia & no us va agradar. A més, a la llarga, Em tindreu, d’acord. Em voleu ara?

No! No! Sí! No! Les vull totes dues, tant la vida d’aquí com la vida en vós, ho vull *Tot*.

Bé, us vaig dir que tot és el que aconseguireu.

Vull sentir-vos ara.

Doncs, tombeu-vos & sentiu una mica & pareu de fer preguntes llavors.

Així que em vaig tombar & vaig sentir una mica, tan sols una mica, espantat d’arribar massa lluny sentint. Em vaig sentir estrany, feliç, una rara conversa amb Déu—com en un mirall—com si fos amb una part de la meua pròpia ment. Algunes vegades ambdues.

L’uh dels ocellsgranotes, els lladrucs esmortits dels gossos prop & lluny, el cantussol del Cantussejant *Curandero*,—els meus ulls oberts—el blau blau cel bíblic & el vel dels sagrats núvols com les d’uns ancians decorats dels Profetes—les estrelles grogues—allà fora aquelles presències Desconegudes del l’Esdevenidor—que bé sentir-se encara viu—Quin misteri en *aquesta* Creació—i darrere de tot allò un Mirall, i darrere del Mirall un Gran Què?

Un gran Què?

Bé sempre fent-me preguntes humanes. Pregunteu-me alguna cosa inhumana & esdevindreu inhumà. Jo soc vós, diu Déu.

Tan sols jo?

Ara mateix.

Però Déu sent que el no-res té aspectes infinits & podria ser algun altre la pròxima vegada que em col·loqui.

La desil·lusió de tornar a la vida sense haver canviat, amb el mateix problema de la Mort per resoldre—sense cap altra forma de resoldre-ho si no és morint-se—mots mots mots—«el Problema de la Mort», i l'Amor sexual.

Què hauria de fer pel que fa a les dones?

Fer l'amor amb elles.

Si begués una altra copa abastaria els horrors? Perbocaria—no ho vaig intentar & vaig acceptar el boig joc de com és una estona—conscient de la calavera lluny, espantat de tornar a entrar-hi de nou.

El mot Déu és insatisfactori com el Mot Morir. Quan estem morint-nos, ens oblidem del buit perquè l'experiència és una cosa nova & estranya—el mateix ocorre amb Déu que és Real, & el mot és irreal.

Notes

¹ La fama de l'ayahuasca (declarada patrimoni cultural del Perú) es deu, en part, a *The Yage Letters* (1963), escrit per Allen Ginsberg i William S. Burroughs. Hi conté, sobretot, les lletres del segon, del 1953, durant «el seu segon viatge per terres llatinoamericanes buscant el “yagé” o l'ayahuasca». El llibre finalitza amb la correspondència de Ginsberg, el 1960, durant la seva estada al Perú, tot detallant els seus experiments amb la substància esmentada.

² Allen Ginsberg va viatjar des de Lima fins a Pucallpa a la dècada dels 50 per participar en un ritual amb ayahuasca.

³ Distorsió fonètica i ortogràfica del mot «marea»: en espanyol a l'original.

⁴ Del vers de *La Tempesta* de W. Shakespeare, Acte IV, Escena I: «Leave not a rack behind. We are stuff...»: «No deixaran ni fum, ni crit, ni rastre. Som de l'estofa...» (Traducció de Josep Maria de Sagarra).

El punt i seguit marca una cesura a meitat del vers. Això afegeix èmfasi al pensament que fineix i al que el segueix.

El mot «rack» denota un «vapor o núvol flotant; una voluta de fum» i reflecteix la relativa insignificança de la nostra existència a la Terra.

El mot «stuff», que deriva de l'anglès mitjà via l'anglofrancès «estuffes» amb el significat de «efectes personals», «propietats», «béns» ve del vell francès «estoffer». Significa «allò de què és feta una cosa; materials».